

Tidningen för alla travintresserade  Nr 3 • 2006

Travhästen

Möt "Hockey" sid 18 • Elitsto 2006 - Bowlers Dream sid 26 • 15 viljor samsas sid 28



Tema: Hästens hälsa





Medlemsblad för Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Travhästen

ASVT

Solvalla Travbana 161 89 Stockholm
Tel 08-445 23 00, Fax 08-445 23 09
www.asvt.se - asvt@asvt.se

Generalsekreterare:

Nils-Bertil Hansson, Tel 08-445 23 01
nils-bertil@asvt.se

Biträdande generalsekreterare:

Ulrika Lundberg, Tel 070-353 13 28
ulrika@asvt.se

Styrelse:

Margareta Wallenius-Kleberg (ordf)
Börje Larsson (v ordf)
Ingemar Alin
Lennart Petersson-Brodda
Sven Rejnö
Carina Dahling-Satrell
Ove Konradsson
Björn Ljungek
Ylva Lindh
Per Johnsson
Ronny Olofsson

Tidningen Travhästen utkommer sex gånger per år. Under 2006 som följer:

Nr 1 i februari, tema: avel
Nr 2 i april, tema: fölet
Nr 3 i maj, tema: hästens hälsa
Nr 4 i september, tema: utfodring
Nr 5 i oktober, tema: horsemanship
Nr 6 i december, tema: utrustning
*Tidningen ingår i medlemsavgiften
å 475 kr för ASVT:s medlemmar.*

Ansvarig utgivare:

Ulrika Lundberg

Vik. redaktör och stf ansvarig utgivare:

Lena Karlsson, lena@asvt.se,
08-445 23 02, 070-326 74 03

Tidningsproduktion:

LIME AB, Tel 040-40 86 80,
Fax 040-40 86 86 www.lime.nu

Annonsförsäljning:

Hanna Lindgren,
hanna.lindgren@lime.nu

Grafisk form och layout:

Charlotta Behrens, charlotta@lime.nu

Tryck:

UPC Print, Finland
Miljöcertifierat tryckeri.



Innehåll

Travhästen 3 • 06

PÅ OMSLAGET: Håkan Eriksson, mer känd som "Hockey", tränare och uppfödare med basen i Eskilstuna. Här med avelsstona Spirituell och Spinoni. FOTO: Lena Karlsson

Ledare 2

Näringsen behöver stimulansåtgärder

ASVT just nu 5

Aktuella frågor för Avelsföreningen

Tema Hästens hälsa 6-17

Valacker sjukast

Skydda hästen mot stelkramp

Hästens tänder

Forskning för bättre hästhälsa

Möt Håkan "Hockey" Eriksson

18-21

Gästkrönikan 22

Gigant Neos uppfödare tycker till

Förening ökar statusen på ridtravaren 24

Elitsto 2006: Bowlers Dream 26

Stall Valvet: Att äga travhäst 26

Ägarna bakom Super Light

Trottex: Elitauktionen närmar sig 28

STC informerar 35

Hingstdepån 37

Stark inledning för Banker Hall och Fast Photo

Djurskydd i travsporten 38

Kommande krav från myndighetshåll

Segerstatistik 41

Statistik 3-åringar 42

Statistik 4-åringar 44

Uppfödarstatistik 48



Travhästuppfödning mer än hobby

Några av de viktigaste målen att arbeta för och nå för ASVT under de närmaste åren är att knyta närmare kontakt med uppfödarna, att bryta den negativa trenden med minskat antal medlemmar och allt färre betäckta ston.

Svenska uppfödare har varit framgångsrika under många år. Nu är vi nere på 1970-talets nivå när det gäller antal betäckta ston och betäckningssiffrorna fortsätter minska. Kvalitetsmässigt finns rimligtvis mindre anledning till oro men även här behövs vaksamhet och kunskap om vilka ston som verkar i aveln. Handlar det om ston med höga förväntningar på sig som tas ur aveln eller är det ston med lägre förväntan? Vi måste också finna svaren på vilka stoägare som slutar eller väljer att avvakta med sin uppfödning och vi behöver ha en uppfattning om hur detta kan motverkas. Svensk travsport behöver en kvalitetsmässigt god och bred travhästuppfödning

Samtidigt som vi i ASVT ser den vikande trenden inom uppfödningen är det en annan bild som målas upp av hästnäringen i stort. Det var mycket positiva tongångar i jordbruksminister Ann-Christin Nykvists tal inför landsbygdsriksdagen den 1 april i år. Hästens betydelse i samhället, för fysiskt och mentalt välbefinnande, och som folkrörelse hade en framträdande position i talet. Hästnäringen bidrar med cirka 8 miljarder kronor till BNP och genererar skatteintäkter på cirka 4 miljarder årligen. Hästsektorn med avel och uppfödning, inackordering och hästturism är idag jordbrukets femte största inkomstkälla.

I talet sas också att:

”De allra flesta som sysslar med hästar har dock endast en hobbyverksamhet utan vinstsyfte.”

För de cirka 3 500 uppfödare av travhästar som vi organiserar är det en källa till glädje att föda upp travhästar men det är inte ”endast en hobbyverksamhet utan vinstsyfte”. Många uppfödare kämpar idag hårt för att få avsättning för sina hästar och ekonomi i sin uppfödning.

Därför ser vi som ett av de viktigaste kraven, när vi möter företrädare för regeringen och de politiska partierna på seminariet den 14 juni om hästens betydelse i samhället, att totoskatten återställs till 1996-



års nivå. För det räcker inte med det ökade intresset från statens sida för hästnäringen och satsningen på 15 miljoner kronor till åtgärder för att stimulera och utveckla företagande, forskning och säkerhetsaspekter inom hästsport och ridning.

Monetärt är de 15 miljonerna inget att yvas över även om den politiska signalen att hästnäringen har stor betydelse för samhället är positiv. Näringen som helhet behöver fler stimulansåtgärder som kan bidra till att hästuppfödning och hästhållning inom svensk travsport kan behålla sin position som en av de mest framgångsrika travnationerna. Detta är ingen angelägenhet enbart för ASVT utan sträcker sig utanför hästnäringens och travsportens sfär. På ASVT kommer vi att fortsätta följa utvecklingen med uppmärksamhet och verka för bättre förutsättningar för uppfödning av travhästar och för våra medlemmar.

A handwritten signature in black ink that reads "Nils-Bertil Hansson". The signature is written in a cursive, flowing style.

Nils-Bertil Hansson
Generalsekreterare
nils-bertil@asvt.se



Aktuell travpolitik

ASVT har träffat STC:s styrelse och påtalat den starka oro vi känner för svensk travavel och travhästuppfödningens negativa utveckling de senaste åren. Under en treårsperiod har antalet uppfödare i STC:s register i det närmaste halverats. Även ASVT:s medlemsantal har minskat betydligt de senaste två åren. I en färsk undersökning som Kristian Pellvik, verksamhetsansvarig på Hingstdepån och agronomstuderande, gjort bland 236 travhästuppfödare som fött upp minst

ett föl år 2004, visar det sig att nästan hälften, 48 procent, avsåg att minska ned eller sluta helt med travhästuppfödning inom de närmaste åren. För tio år sedan, när samma fråga ställdes i en omfattande uppfödarenkät, var motsvarande siffra 26 procent. Det skäl som de flesta angav var dålig ekonomi. Hela 60 procent uppgav det som orsak. 31 procent uppgav ålder som skäl.

ASVT ser bättre förutsättningar och stimulans för hästägarna och en attrak-

tivare mellanperiod från unghästens 1,5 år till första start som den mest prioriterade åtgärden för att få igång intresset för unghästar igen. Det genererar i sin tur ett ökat intresse för travhästuppfödning. I ett förslag till STC:s styrelse vill ASVT bland annat att satsningar görs på 2- och 3-åriga svenskfödda hästar när de första gången blir prisplacerade i totalisatorlopp. Detta skulle förhoppningsvis också bidra till en högre startprocent bland 3-åringar.

Premielopp

Under 2005 minskade andelen 2-åringar som genomfört premielopp med cirka 10 procent. Anledningen tros vara de skärpta regler som infördes förra året.

Följande regler och ersättningar gäller för 2006:

- Grundpremie 9 500 kronor till samtliga hästar som utför godkänd prestation.

För häst i A-träning utgår dessutom en premie på 10 500 kronor om:

- Hästen varit minst 90 dagar i oavbruten professionell träning vid starttillfället.
- Premieloppet genomförs inom perioden av den professionella träningen.

Reglerna omfattar svenskfödda 2-åriga varm- och kallblod som tränas i Sverige av licensierad A- eller B-tränare.

Följande tider gäller för varmblod födda 2004 (alltid 2 140 m):

Idealtid 1.35-1.28 och premieloppet avhålls 1 mars till och med 31 oktober 2006.

Kontaktpersonsverksamheten

På årsmötet presenterades en omfattande strategiplan för ASVT:s organisation. I den ingår bland annat en omorganisation av kontaktpersonsverksamheten. Vid ett senare kontaktpersonsseminarium beslutades att dela in verksamheten regionvis med en regionansvarig kontaktperson i varje region samtidigt som en person vid varje travbana tillsätts. De regionansvariga ges ett större ansvar för att aktiviteter och medlemsträffar genomförs inom regionen. Det kan vara i form av bland annat kurser och studiebesök. Dessutom ska ASVT centralt verka för att uppfödarna genom sina kontaktpersoner får medverka vid banornas BAS-träffar där de idag inte är representerade. Ett syfte är bland annat att stärka uppfödarnas betydelse i travsporten.

Hästen i politiken

ASVT har deltagit i framtagandet av underlaget till "Hästen i politiken – betyder mer än du tror", under ledning av NS och tillsammans med ATG, ASVT, SG, SH, och SvRF. Materialet trycks i ett häfte och blir diskussionsunderlag på en konferens den 14 juni i riksdagshuset.

Tolv olika områden tas upp, bland annat folkrörelsepolitik, jämställdhetspolitik, näringspolitik, utvecklings- och landsbygds politik samt djurpolitik.

Inom varje område beskrivs det politiska området men där tas även upp vad hästnäringen bidrar med, vilket ansvar näringen har och vilka krav och förväntningar som finns politiskt. Några av avsnitten är mer viktiga för avelsverksamheten än andra, men underlaget ska ses som en helhet för hästnäringen.

Konferensen arrangeras i samråd mellan Miljö- och jordbruksutskottet samt Nationella Stiftelsen för Hästnäringens främjande. Målgruppen är företrädare från samtliga politiska parti i riksdagen.

Stimulans till unghästar

När premieloppet infördes 1994 var det huvudsakliga syftet att öka startprocenten bland 3-åringarna samtidigt som hästägarna fick ekonomiskt stöd och A-tränarna fler hästar i träning. Vikten av

premielopp för att få 3-åringar till start har varit betydande även om startprocenten inte ökat i omfattning de senaste åren. För att stimulera ytterligare till att få unghästar till start diskuterar STC

med BAS-organisationerna om lämpliga åtgärder och eventuell stimulans för detta. Arbetet kommer att slutföras under sommaren för att kunna ge underlag till beslut under hösten.

Tema: Hästens Hälsa

Hästens välbefinnande ska alltid komma i första hand. Det är travsportens egen syn på god hästhållning och Hästens hälsa känns som ett angeläget tema där det ständigt kommer nya rön och kunskaper till nytta för uppfödare, hästägare och tränare.

Unik svensk undersökning

Valacker sjukare än ston och hingstar



En ny unik svensk undersökning visar att halvbloden är mest skadedrabbade medan ponnyer som shetlandspannyer tillhör de mindre skadedrabbade raserna. FOTO: Lars Jakobsson



TEXT:

Lena Karlsson

Valacker är mer utsatta för skada eller sjukdom och det dör fler valacker än ston och hingstar. Det visar en svensk unik undersökning av sjuktalen bland fullförsäkrade hobbyhästar. Medellivslängden för rid- och sällskapshästar var 18,8 år.

Det är första gången en undersökning gjorts av sjuktalen bland svenska hästar där sjukdom relaterats till en frisk baspopulation. Undersökningen ingår i veterinär Johanna Penells

doktorandprojekt och består av tre delar: Hur stor andel hästar som blev sjuka varje år och fördelningen mellan olika raser och åldersgrupper, vilka sjukdomar eller problem hästarna hade samt hur många

hästar som dog årligen. Resultatet av undersökningen publicerades dels i vetenskapliga skrifter i slutet av förra året, dels i mars i år.

Till grund för undersökningen ligger uppgifter från försäkringsbolaget Agrias databas för åren 1997 till 2000. Agria uppger att de årligen försäkrar cirka 100 000 hästar vilket motsvarar ungefär 40 procent av hästarna i Sverige. I studien ingår främst hästar med maximal liv- och veterinärvårdsförsäkring och ur den gruppen räknades sjukdomsfallen där ersättning utgått utöver självrisk och dödsfallen. Aktiva travhästar ingår i undersökningen men i mindre omfattning och bara i de fall där ägaren tecknat den begränsade veterinärvårdsförsäkringen som finns för aktivt tävlande trav- och galopphästar. Den försäkringsformen täcker färre typer av skador och sjukdomar och är inte jämförbar med den försäkringsform som kan tecknas för rid- och sällskapshästar.

Underlag för fortsatt studie?

Sammanlagt handlar det om cirka 100 000 hästar som granskats i studien där cirka 6 300-7 400 hästar hade en sjukdom eller skada årligen.

– Det är en beskrivande studie och ger inte svar på varför det ser ut som det gör. Förhoppningen är att resultaten från den här undersökningen kan användas i framtida studier av sjukdom och död hos hästar, säger Johanna Penell.

Av resultatet framgår att cirka 11 procent av hästarna med maximal försäkring drabbas av minst ett sjukdomsfall eller en skada per år där ersättning utgått utöver självrisk. Motsvarande siffra för de trav- och galopphästar som hade den begränsade försäkringen var cirka 4,5 procent. Många fall hamnar troligen utanför ersättningsbara skador och sjukdomar. Exempelvis är bland annat inflammationer i leder, sen- och gaffelbandsskador undantagna från försäkringen.

Ökad risk skadas igen

Det visade sig också i undersökningen att av de hästar som råkat ut för skada eller sjukdom under ett år var det cirka en tredjedel som blev skadade eller sjuka året därpå. Det visar att en häst som varit sjuk eller skada löper en ökad risk att skadas igen. Något svar på varför det är så finns inte i nuläget:

– Man kan tänka sig att vissa hästar inte är lika starka och motståndskraftiga. Det kan också vara så att variationen i kunskap bland hästägarna gör att varje häst inte sköts på optimalt sätt, till exempel att hästarna pressas över gränsen för sin kapacitet eller tränas så att risken för skador eller olyckor ökar, men det är bara en lös diskussion, säger Johanna Penell.

Valacker mer skadedrabbade

Klart är dock att för rid- och sällskapshästar är valacker är betydligt mer skadedrabbade än både hingstar och ston. Att hingstar ligger lägre kan ha sin



Shetlandsponnyer tillhör de raser som minst drabbas av skador och sjukdomar. FOTO: Martin Langels



Johanna Penell

förklaring i att de kanske hålls på ett annat vis eller att dessa hästar kan vara mer motståndskraftiga individer eller hålls av särskilt duktiga ägare. I jämförelse med valacker har ston i sig ett avelsvärde som kan göra att man istället för att åka till veterinären ställer av stoet och betäcker henne.

– En valack har man inte möjlighet att avla på och det finns kanske inget annat mål än att träna och tävla, säger Johanna Penell.

Fyra procents dödlighet

Dödligheten till följd av sjukdom eller skada hos hobbyhästar är cirka 4 procent per år och är också högre hos valacker än hingstar och ston. Största orsaken till att en häst dör eller tas bort är ledproblem och den vanligaste diagnosen är inflammation i flera leder, följt av spatt och fång. Medellivslängden bland rid- och sällskapshästar, som fullförsäkrats före ett års ålder var 18,8 år.

Mycket skador på halvblod

Mest skadedrabbade är halvbloden. Ett halvblod löper drygt tre gånger så stor risk att drabbas av skada eller sjukdom än islandshästen, som användes som jämförelseras i undersökningen. Friskast visade sig kallbloden vara. Risken för ett kallblod var 0,8 jämfört med islandshästen.

– Resultatet att halvblodshästarna låg i topp både när det gäller sjuklighet och dödlighet var inte särskilt förvånande. Halvblodet är den vanligaste rasen i träning och tävling inom ridsporten, säger Johanna Penell.

De vanligaste diagnoserna vid sjukdom eller skada där ersättning betalats ut:

1. Kotledsinflammation.
2. Hälta (ospecificerad).
3. Symptom från rörelseapparaten.
4. Traumatiska skador i huden eller sår i huden.
5. Inflammation i flera leder.
6. Kolik.

Vanligaste orsakerna till att en häst dör eller tas bort:

1. Infektion/inflammation i flera leder.
2. Spatt.
3. Fång.
4. Kolik.
5. Symptom från rörelseapparaten.
6. Kronisk inflammation i kotled
7. Hälta (ospecificerad)
8. Överridande tornutskott, dvs Kissing spines

Skydda din häst – vaccinera mot stelkramp!



Hästen är det djur som är känsligast av alla för den plågsamma sjukdomen stelkramp. Dessbättre är vaccinering ett både enkelt och framför allt ett mycket effektivt sätt att skydda hästen. Alla hästar skall därför vara vaccinerade mot stelkramp.

Stelkramp är en mycket plågsam och livshotande sjukdom som kan drabba både människa och djur. Det beräknas att omkring 500 000 människor, de flesta nyfödda barn, dör runt om i världen varje år av stelkramp. Hästen och i synnerhet fölen, är det djur som är känsligast av alla för stelkramp.

Stelkramp orsakas av ett gift (toxin) som produceras av bakterien *Clostridium tetani*. Bakterien är allmänt förekommande i jord och träck. Den infekterar sår och växer till och producerar giftet under syrefria (anaeroba) förhållanden. Anaerob miljö förekommer i sticksår, vid navelinfektioner, sömstick, hovböld eller liknande. Giftet sprids via nervbanorna upp till centrala nervsystemet där det påverkar nervfunktionen och orsakar muskelspasmer.

Föl särskilt känsliga

Föl är särskilt känsliga för bakterien och många av de föl som drabbas har fötts av ett ovaccinerat sto, inte fått råmjölk eller inte kunnat tillgodogöra sig råmjölken på ett bra sätt.

Eftersom alla föl föds utan infektionsskyddande antikroppar är de beroende av råmjölkens innehåll av antikroppar. Genom att vid varje dräktighet vaccinera stoet cirka en månad före förväntad fölning förbättras råmjölkens kvalitet. Vaccination ökar halten av antikroppar och är en viktig och enkel

Hästar, och framför allt föl, är det djur som är mest känsligt av alla för stelkramp.
FOTO: Petri Johansson



sjukdomsförebyggande åtgärd som dock alltför ofta glöms bort. Alla dräktiga ston bör vaccineras mot stelkramp och också gärna mot hästinfluensa.

Hästar som är korrekt vaccinerade drabbas inte av stelkramp trots att sår och dylikt infekteras av bakterien *Clostridium tetani*.

Diagnos och behandling

Symtomen på stelkramp är typiska och relativt entydiga. Sjukdomen debuterar oftast med att hästen börjar röra sig stelt. Huvud och öron är utsträckta och svansen lyft. Framfall av tredje ögonlocket är typiskt för stelkramp. Efterhand intar hästen en så kallad sågbocksställning. Smärtsamma muskelspasmer som stimuleras av ljud, ljus och beröring förekommer. Efter 24 till 48 timmar får hästen svårt att svälja och andas. Döden inträffar som en följd av utmattning, cirkulationssvikt eller andnöd.

Behandling är endast möjlig i ett tidigt stadium. Serum med stelkramps-antitoxin, penicillin samt understödjande behandling utgör grunden för all behandling. Endast få fall behandlas dock framgångsrikt.

Några fall årligen

Varje år förekommer något till några fall i Sverige. Antalet är inte stort men varje stelkrampsfall är definitivt ett för mycket. Detta eftersom sjukdomen är mycket plågsam och för att den lätt och effektivt kan förhindras genom korrekt vaccinering.

Försäkringsbolagen ersätter inte veterinärvårdskostnader eller livvårde för en ovaccinerad häst som drabbas av stelkramp.

Vaccinationsprogram

Dräktiga ston, som är grundvaccinerade, vaccine-

ras vid varje dräktighet en gång under sista tredjedelen av dräktigheten. Optimalt är cirka en månad innan förväntad fölning. Då ges vaccinet tillräckligt med tid för att ge maximal effekt och antikropparna kan ansamlas i råmjölken när produktionen av denna sätter igång. Fölet skyddas genom de, via råmjölken, passivt överförda antikropparna under sina första levnadsmånader.

Fölet vaccineras därefter första gången vid 4-6 månaders ålder och därefter enligt respektive vaccintillverkares rekommendationer (oftast en andra vaccination fyra veckor efter första och tredje vaccinationen 6 månader efter andra). Efter denna grundvaccinering ges vaccinet med ett till tre års mellanrum.

Föl födda efter ovaccinerade ston kan ges stelkrampsantitoxin-serum strax efter födseln och vaccineras vid 1-2 månaders ålder. Observera dock att denna behandling/vaccinering inte ersätter vanlig grundvaccinering utan alltid skall följas upp med ordinarie vaccinprogram vid 4-6 månaders ålder.

Övrig vaccinering

Stelkrampsvaccineringen av det dräktiga stoet kan med fördel kombineras med influensavaccinering vid samma tillfälle. På motsvarande sätt som för stelkramp, ges fölet då ett ökat skydd mot hästinfluensa under de första levnadsmånaderna. Om stoet vaccineras i femte, sjunde och nionde dräktighetsmånaden mot virusabort (EHV-1) får fölet sannolikt på liknande sätt ett visst ökat skydd mot luftvägssjukdom orsakad av detta virus.

Kom också ihåg att all vaccinering av det dräktiga stoet är utan värde om fölet inte får i sig - och tillgodogör sig - tillräckligt med råmjölk.

Alla dräktiga ston bör vaccineras mot stelkramp och för ett sto som är grundvaccinerat är det optimalt att vaccinera cirka en månad före förväntad fölning.

FOTO: Lena Karlsson

TEXT:

Johan Hellander, leg. vet.

Menhammar Stuteri, Ekerö



Ökat intresse för hästens tänder

Intresset för hästens tänder har ökat hos både hästägare, veterinärer och andra aktörer under senare år. Nu arbetar man bland annat för en ökad vidareutbildning och certifiering för veterinärer.



En förutsättning för en noggrann undersökning och behandling är bra ljus, och en lugn häst. Att kunna arbeta ergonomiskt är också viktigt anser veterinären Karin Alexanderson som här undersöker munnen på en Clydesdalehäst.

Sedan ett antal år har intresset för tandfrågor hos hästägarna ökat mycket. Inom veterinärmedicinen har hästens tänder däremot varit ett något eftersatt område tidigare. Att jobba med tänder och sjukdomar i munnen har inte alltid varit så populärt. Detta har öppnat dörrarna för andra aktörer på marknaden, en ny kategori på området som kallar sig hästtandläkare. Något regelverk för vem som får kalla sig hästtandläkare finns inte.

Karin Alexanderson är leg. veterinär vid ATG:s Hästklinik på Färjestad och ingår i Sveriges Veterinärmedicinska Sällskaps (SVS) grupp som arbetar med utformningen av en vidareutbildning i häst-

tandvård och ett system för certifiering av veterinärer med hästtandvård som specialistkunskap.

– Vi arbetar nu med att utforma en vidareutbildning för veterinärer om hästens tänder och för att hitta ett system för certifiering av den här kunskapen. Det för att tydligare visa vilken kompetens veterinärer har och möta konkurrensen från andra på marknaden med utökad kunskap, säger Karin Alexanderson.

Tanden skjuts fram

Människor har mer gemensamt med hundar och katter när det gäller tänderna än de har med hästar. ▶



Karin Alexanderson

Bland annat saknar alla hästens tänder utom vargtanden ett ytskikt av emalj men har igengäld något som kallas fördröjd rotutveckling.

– Rotutvecklingen pågår tills hästen är runt 12-14 år gammal. Sedan avstannar den. Den tand hästen har då är sedan den tand hästen har kvar att leva med.

Tändernas tuggytor slits kontinuerligt när hästen äter och nytt tandmaterial skjuts fram tills det tandmaterialet är slut, vilket brukar ske vid cirka 20-30 års ålder. Eftersom tänderna är olika gamla tar inte alla slut på en gång.

Det betyder att tänderna är långa, upp emot 10 centimeter på vuxna hästar. Till exempel mynnar flera av tändernas rötter i bihålorna. En skadad tand där inflammationen sprider sig upp i pulpan kan därför också resultera i exempelvis i bihåleinflammation.

Minst en årlig kontroll

Själva tuggytan på en hästtand består av dentin och cement, tätningsmedel kan man säga, samt åsar av emalj. Emaljåsarna på tuggytan är alltid vassa och ska inte slipas ner:

– Att slipa för mycket kan jämföras med att slipa

en sax trubbig och sedan försöka klippa hö med den. För kraftig slipning kan, förutom att ge "akut tandvärk", skada tanden på djupet, vilket kan orsaka problem med inflammation/infektion i pulpan som kanske inte visar sig förrän flera år senare.

Alla hästar bör få minst en årlig koll av tandstatusen. Då kontrolleras hur tuggfunktionen verkar fungera, eventuella betskador, om hästen ser ut att ha fått någon tandfraktur, om det finns antydningar till foderinpackningar eller något annat problem. För att kunna göra en noggrann undersökning behövs en munstege, bra ljus, en spegel och nästan alltid lugnande medel, vilket betyder att en veterinär bör utföra undersökningen. Behandlar gör man bara om det behövs och en häst ska aldrig äta sämre efter att det gjorts någon åtgärd i munnen. Äter hästen sämre efter en okomplicerad tandbehandling är det ofta ett tecken på att något är fel.

Vargtänder vanligt problem

Vanliga problem hos travhästarna och som kan relateras till munnen är att de hänger på en töm, inte vill ta styrning eller blir lite heta. I riktigt svåra fall kan det till och med bli en skentur. I en del fall kan vargtänderna vara orsaken. Problemet uppstår i och med att bettet och framför allt check-bettet ligger mot vargtänderna som är förhållandevis små och inte tål så mycket belastning som de stora kindtänderna.

– Vargtänderna tycker jag att man ska ta ut på alla hästar som ska arbeta med brett i munnen, oavsett om det är en rid- eller travhäst. De är inte till någon nytta och för hästar utan betsel i munnen heller inget problem. Ska hästen arbetas med betsel i munnen är det bästa att ta dem innan de hunnit ställa till problem. Tar man dem innan hästen fyllt 1,5 år är de dessutom lättare att lossa, säger Karin Alexanderson.

Mjölktänder kan ge problem

Cirka 50 procent av hästarna har vargtänder. Det är bara veterinärer som får ta ut vargtänder då detta enligt djurskyddslagen räknas som ett kirurgiskt ingrepp. Hästen bör få lugnande och eventuellt lokalbedövning för att arbetet ska gå så smidigt som möjligt.

– En infekterad trasig vargtand ställer ofta till mycket mer problem än en hel vargtand!

Ett annat vanligt problem som ofta drabbar travhästar är mjölkttandsfällningen. Under den viktiga unghästtiden då hästen skall prestera som bäst (2-4 år) sker även en stor förändring i munhålan. Normalt sett är tandväxlingen inga större bekymmer för kroppen men i kombination med hård träning och en för tuggsystemet inte optimal foderstat kan en lossnande mjölkttand orsaka både feber och matvägran, obehag vid körning och ömhet i käkarna. Detta kan vara värt att beakta om unghästen har "en dålig dag". Man ska aldrig plocka ut en mjölkttand som inte riktigt vill lossna. Då kan den uppskjutande permanenta tanden skadas och ge problem längre fram.

Stora skador av entömsbett

Att travhästen ofta har en liten mun ställer också många gånger till problem genom skador av betsel.

– Hos ridhästar är betselkadorna mer frekvent förekommande men hos travhästarna är betselkadorna oftast allvarligare, anser Karin Alexanderson.

Det handlar främst om tryckskador från framför allt vissa betsel. Dit hör till exempel entömsbettet i läder som Karin Alexanderson anser orsakar några av de allvarligaste tryckskadorna. Bettets hävstångseffekt och friktion ger kraftiga skador på lanerna framför första kindtänderna i underkäken. Allvarliga tryckskador på lanerna kan ta upp till sex månader att läka ut och kräver ofta 2-4 veckors bettfrihet för en första läkning. Sedan krävs en ny betsling som hästen accepterar för att inte belasta området. En noggrann undersökning är nödvändig för att försöka utesluta andra bakomliggande problem som tandskador, vargtänder eller extra tänder i underkäken men kanske även en hältutredning om hästen försöker kompensera ett ont ben med att hänga på bettet.

Kläm- och tryckskador

Men travhästarna kan också få tryck- eller klämskador i kinderna av bett som är för långa.

– Traditionellt är ett travbett 11,5-12,5 cm långt men det är bara riktigt stora travhästar som behöver



Så här kan en normal mun se ut. FOTO: Torbjörn Lundström



Den här hästen har råkat ut för en tryck- eller klämskada i mungipan på grund av felaktig betsling. FOTO: Torbjörn Lundström

det. Oftast räcker det med 9,5-10,5 cm.

För långa bett kan också gå upp i gommen när kusen tar tag i tömmen för att svänga eller bromsa ▷



Tema: Hästens Hälsa

hästen. Då reagerar tryckreceptorerna i gommen och talar om för tunga att flytta föremålet antingen in för vidare bearbetning eller ut igen vilket ibland leder till att betslät hamnar under tungan.

För att undvika betslingskador är en individuell bedömning av munnens utformning och storlek och betsling därefter en bra början. Att variera betsling ger tryckbelastning på olika ställen i munnen vilket, om hästen inte protesterar, ofta ger större chans att mindre skador läker ut fort. Att ibland träna bettlöst, det finns flera bra bettlösa alternativ på marknaden, är ofta en stor lättnad för en problemmun. Ridning eller att ha hästen på släp i gramma är andra alternativ.

Det är skillnad i storlek på vargtand och kindtand. Genom skillnaden tål vargtanden på grund av sin storlek och placering mindre belastning än en stabil kindtand.



Fakta hästens tänder

Munhålan

Läpparna sorterar och forslar in fodret i munnen och framtänderna används till att ta tuggor och slita av fodret. Det tandfria området, lanerna, fungerar som källsortering där oönskade foderdelar matas ut igen och resten forslas bakåt. All sortering sker med hjälp av tungan som får signaler från tryckreceptorer i hästens gom. När fodret transporterats vidare till kindtänderna sker bearbetningen där fodret blandas med saliv och mals sönder. Slemhinnorna i hästens mun är förhållandevis känsliga och i många fall är den mycket tunn som exempelvis på lanerna.

Tänderna

Hästarnas första tänder är mjölk tänder och tandväxlingen är vanligtvis klar när hästen är runt 4 år. De tre bakre kindtänderna växer fram som permanenta tänder, övriga kindtänder samt framtänder kommer först som mjölk tänder. Vargtanden är en permanent tand och hos 50 procent av hästarna bryter den fram vid 6-7 månaders ålder. Många, men inte alla, får också canintänder, en försvarstand som kan liknas vid hundens huggtänder. Den kallas ofta missvisande för hingstbete då även ston kan få canintänder. Förekomsten av canintänder varierar mellan olika hästraser. På varmbloodsston är dessa ofta tillbakabildade eller saknas helt. Canintänderna bryter fram mellan 3 och 7 års ålder och först då kan hästens bettutveckling anses avslutad.

Tuggsätt

En häst tuggar med en malande rörelse på en sida i taget. I genomsnitt tuggas födan 40-55 gånger på ena sidan, sedan växlar hästen tuggriktning och födan tuggas lika många gånger åt andra hållet. Genom att observera hur hästen tuggar och om den byter sida kan man ibland få en uppfattning om hästen har något problem i sin mun. Emaljåsarna som finns på tandens tuggyta gör det möjligt att mala

sönder fodret. När fodret är färdigbehandlat av tänderna transporteras det vidare bakåt i munhålan för att slutligen sväljas. Hästen är av naturen gräsätare och tänderna är gjorda för att bearbeta stora mängder stråfoder. När hästen får en stor andel kraftfoder i relation till stråfodret kan tändernas slitning påverkas då kraftfoder inte stimulerar till en normal tuggrotation.

Symtom på munhåleproblem

Det är en myt att man alltid kan se på hästen om tänderna är i ordning. När hästen börjar magra av på grund av tänderna har problemen ofta gått väldigt långt. Hästar klagar inte högljutt utan gör det bästa av situationen för att överleva. Det är självklart mycket individuellt hur mycket hästen visar, en del slutar äta helt för små problem medan andra förändrar sin tuggrotation och försöker göra det bästa av situationen tills den blir ohållbar. Symtom på problem kan vara att hästen äter sämre, spottar ut hötussar, luktar illa ur munnen, får upprepade kolikanfall, inte fungerar vid arbete. Men det kan också vara så att det inte finns några symtom alls.

Behandlare

Hästtandläkare kan i princip vem som helst kalla sig. Någon formell utbildning till hästtandläkare finns inte i Sverige. I USA är området stort och det finns skolor som har olika former av utbildningar. Dessa kontrolleras inte av någon myndighet.

En icke-veterinär får inte ge en häst lugnande medel vilket för det mesta krävs för att kunna göra en ordentlig undersökning av munnen. En icke-veterinär får heller inte utföra kirurgiska ingrepp. Enligt djurskyddslagen får bara veterinärer göra sådana ingrepp. Dit räknas till exempel att ta bort vargtänder.



Förslaget till ett forskningsprogram för hästnäringen syftar bland annat till att långsiktigt få friska och sunda hästar. FOTO: Martin Langels

Hästforskning för bättre hästhälsa

Ett av målen för Stiftelsen Svensk Hästforskning är att initiera och finansiera forskningsprojekt som långsiktigt innebär att vi får friska och sunda hästar.

Stiftelsen Svensk Hästforskning (SSH) ligger under Nationella Stiftelsen för Hästhållningens Främjande (NS). SSH bildades 2004 då forskningsmedel från AB Trav och Galopp (ATG), Agria Djurförsäkring och Stiftelsen Svensk Lantbruksforskning (SLF) sammanfördes. Det innebar att hästforskningen fick ökade resurser och att en bred kompetens samlades under samma tak. Under lång tid har ATG och Agria varit bland de viktigaste ekonomiska bidragsgivarna till forskning om hästen och genom samarbetet med SLF tillkommer ytterligare medel. Hästnäringen har också på senare år fått en alltmer betydande roll för svenskt lantbruk. Tillsammans avsätter ATG, Agria

och SLF årligen 5,5 miljoner kronor till forskningsstiftelsen. Det finns nu beslut om att staten ska skjuta till ytterligare minst 5 miljoner kronor.

Forskningsprioriteringar

Stiftelsen Svensk Hästforskning har i en arbetsgrupp med representanter från olika organisationer inom hästnäringen tagit fram ett förslag till Hästnäringens forskningsprogram. Förslaget har nyligen varit ute på remiss och ska behandlas vidare. Förslaget innehåller flera huvudinriktningar där en av dem är "Skador och sjukdomar - åtgärder och förebyggande samt hållbarhet arv och miljö". Det är ett brett område som syftar till att långsiktigt få friska och sunda

hästar. De problemområden som prioriteras under denna inriktning är ortopediska skador, infektionssjukdomar och luftvägslidanden, ärftlighet och hållbarhet, sjukdatastatistik och hälsoekonomi samt akuta prioriterade problemområden.

Förebyggande

Under ortopediska skador är det bland annat prestationsnedsättning hos sporthästar som står i fokus. Möjligheterna att minska antalet ortopediska skador och hur dessa kan förebyggas ska studeras genom att undersöka till exempel uppfödningens, banunderlagets och träningens betydelse. Även olika behandlingsmetoder och rehabilitering behöver närmare undersökas.



TEXT:

Ulrika Lundberg

Hästens hälsostatus

När det gäller infektionssjukdomar och luftvägslidande prioriteras bland annat virussjukdomar. Sporthästar som tränar och tävlar med virusinfektioner i kroppen är av flera anledningar inte önskvärdt. Många gånger verkar hästarna vara fullt friska men när de tävlar och utför en fysiskt hårt ansträngande prestation klappar de igenom. Framförallt är det virussjukdomar av lågvirulent karaktär och med svaga sjukdomssymptom som är svåra att diagnostisera. Därför behövs markörer lämpliga för kliniskt bruk och som kan vara tränarnas hjälpmedel för att förvissa sig om hästarnas hälsostatus innan tävling. Här vill man också få klarhet i olika luftvägslidanden och behandlingsformer.

Kartläggning av hästens genupsättning

Inom området ärftlighet och hållbarhet finns bland annat önskemål om att kartlägga hästens genupsättning. Detta anses vara en grundförutsättning för fortsatt forskning om genetiska defekter och för att kunna identifiera om en sjukdom är av ärftlig karaktär. Sjukdomars ärftlighet och vilka miljöfaktorer som påverkar dessa är också av intresse för avelsarbetet. Exempel på sjukdomsområden som prioriteras är rörelseorganens, andningsorganens och digestionsorganens sjukdomar. Skadestatistik bör också användas för att öka kunskapen om hur arvet styr hästens hållbarhet.

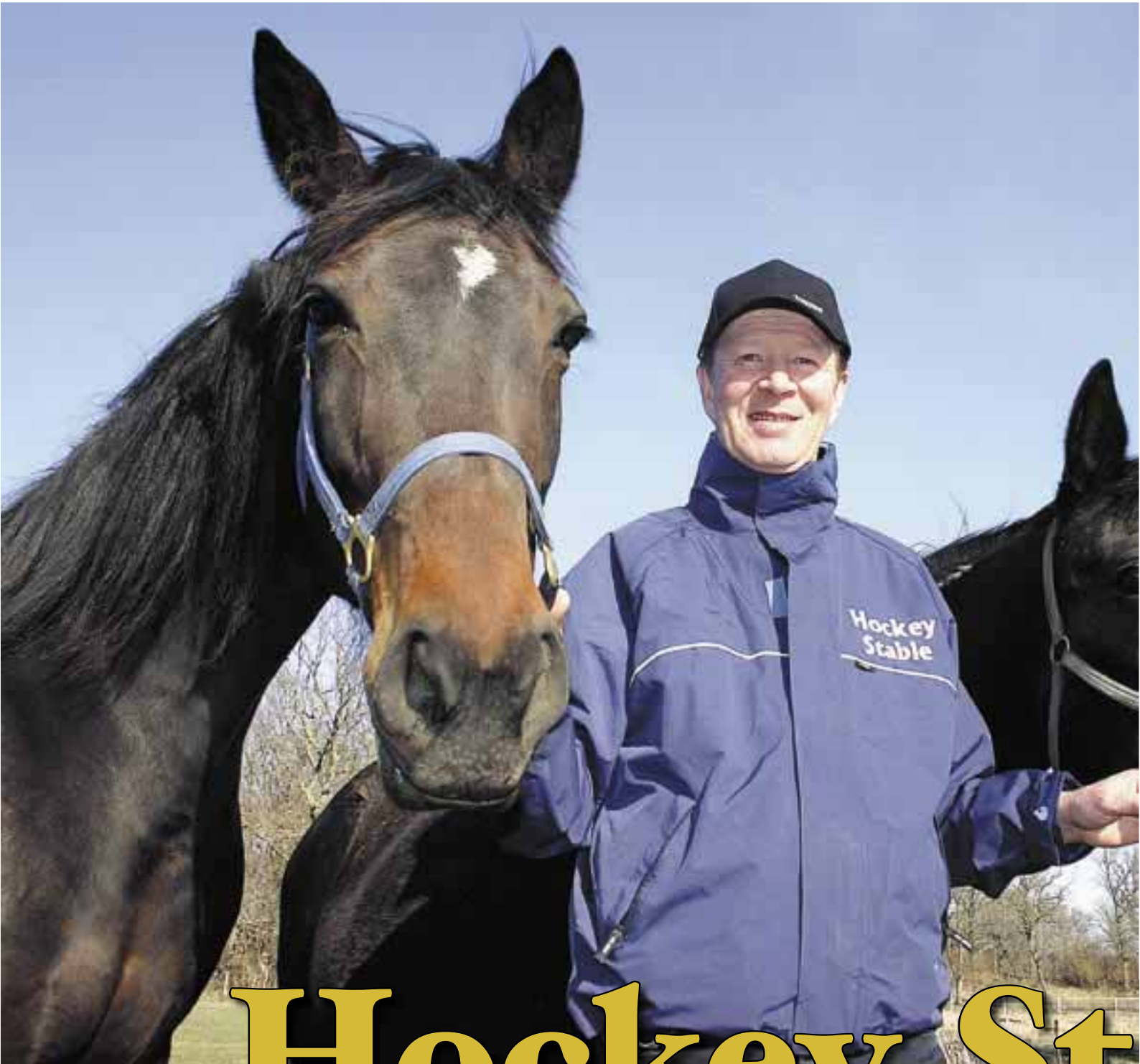
Hälsoekonomi i avelsarbetet

Under sjukdatastatistik och hälsoekonomi finns behov av att öka kunskaperna om den ekonomiska betydelsen av vissa sjukdomar och om det går att ta hänsyn till detta i avelsarbetet för att få friskare hästar. Vid sjukdomar som medför lidande men där arvets betydelse inte är känt är det svårt att motivera att en avelsindivid tas bort. Därför behövs mer kunskap om bland annat frekvensen av olika sjukdomar samt kostnaderna för dem för att eventuellt väga in dessa faktorer vid beslut. Detta kan ge information om vilka sjukdomar som borde registreras och följas upp bättre.

Bidrag för akuta undersökningar

Då och då dyker det upp akuta hälsoproblem som är oidentifierade för hästkunniga och veterinärer. Exempel på ett sådant problem är de neurologiska störningar med okänd etiologi som ökat de senaste åren. Symtomen börjar ofta med att hästarna har rörelsestörningar och "kotar över" och slutar med att de dör eller måste avlivas. Vid sådana tillfällen måste akuta utredningar göras. Därför föreslås en viss summa av forskningsanslagen vara öronmärkta för akuta problem.

Även privatpersoner, företag och andra organisationer kan stödja svensk hästforskning. Det genom att skänka ett bidrag till Stiftelsen Svensk Hästforskning på bankgiro 900-0381 eller plusgiro 90 00 38 - 1 .



Hockey St

– lyckad satsning på avel och

Håkan "Hockey" Eriksson med mor och dotter. Till vänster Spirituell, vars mor är nu 23-åriga Spinoni.

Håkan "Hockey" Eriksson har gjort sig känd för att plocka fram fina tävlingsston som Spinoni, Spirituell och Landers Legend. Men idag är reklamhästen valack och heter Acclaim, den hittills mest framgångsrika egna uppfödningen.

Skylten "Välkommen till Hockey Stable" vid gamla E20 i Eskilstuna möter besökarna på väg till Berga Gård där Håkan "Hockey" Eriksson bedrivit sin tränarrörelse i ett 25-tal år. Det handlar om historisk mark, något som bland annat runstenen från vikingati-

den kan skvallra om.

– Men sånt vet jag inget om, säger "Hockey" när han visar runt bland gårdens hus, stallar och träningsanläggningar.

Historia är inte hans grej. Det är däremot travsport och den egna uppfödningen. Sedan början av



able träning

1990-talet har paret Ulla och Håkan Eriksson gjort en målmedveten satsning på egen uppfödning av hästar av hög kvalitet för att kunna erbjuda sina hästägare bra hästar.

Då kunde "Hockey" se tillbaka på flera framgångsrika, men hektiska, år. Han tävlade sju dagar i veckan,



Hittills har "Hockey" fått segerdefiler 14 gånger i år. Förra året blev det sammanlagt 57 segrar.
FOTO: Martin Langels

vann ett 100-tal lopp varje år och tog hem championat på flera banor. I stallet fanns som mest över 80 hästar i träning och förutom på Berga hade han hästar på Sundbyholm och på Målsåker, Roger Walmanns hemvist idag.

Bromsade och började om

På hemmaplan fanns Ulla och deras fem barn som idag är mellan 18 och 30 år, som han knappt hann umgås med. Han behövde ett andrum.

– Jag tyckte det var kul att tävla alla dagar i veckan men tänkte ändå att så kan man inte hålla på hela livet. Dessutom fick jag aldrig den där riktiga stjärnan i stallet. Snarare var det så att vi fick de där problemhästarna som andra inte lyckats med.

Så istället bromsade paret Eriksson upp och började om lite från början. De köpte gården på 300 hektar som de då hyrde, minskade antalet hästar i träning och började bygga upp en ny rörelse.

– Det var Ulla som kom med idén att vi skulle börja föda upp egna hästar, säger "Hockey".

– Genom att föda upp egna hästar kan vi ju själva påverka vår situation, fyller Ulla i.

Ulla är den som idag har huvudansvaret för uppfödningen, fölstona och fölen. Hon sköter också ekonomi och



Runstenen vittnar om att Berga gård ligger på historisk mark.

administration i verksamheten som idag sysselsätter ett 15-tal personer.

Individer i centrum

"Hockey" ansvarar för tränarrörelsen med drygt 60 hästar i träning fördelat på 14 boxar på Sundbyholm och resten på Berga. Han jobbar mycket med individuella upplägg för både hästar och personal – alla ska göra det de är bäst på. Den som är duktig att köra får göra det, de som är duktiga på att ta hand om hästarna gör det. ▷



"Hockey" har gjort sig känd för sin fina hand med ston och

Speciellt tävlingshästarna får en hel del extra för att hållas på gott humör – skogsturer, promenader, ridträning, extra pyssel av sina skötare. Mycket utevistelse och frisk luft prioriteras och unghästarna går på lösdrift i mindre grupper.

– Det gäller att hålla glimten kvar i ögonen på hästarna.

Unghästarna körs på traditionellt sätt, tävlingshästarna går i genomsnitt tre lite hårdare jobb i veckan. Snabbjobben sköter "Hockey" bland annat med hjälp av Pelle Björklund. Berga är en komplett träningsanläggning: rundbana på nästan 1 000 meter, 1 000-meters rakkbana där det går att köra tre i bredd, skogsslinga, backe, djupsandbana, gräsbana, ridpaddock och skrittmaskin. Dessutom rejält med skogsvägar att köra på.

Framgångsrika ston grund för aveln

De första stona i aveln blev Spinoni och Vitessa som båda tävlade mycket framgångsrikt för "Hockey" även om Spinoni var strået vassare. Hon är idag 23 år och har föl efter Super Arnie.

– Vi får se om det blir hennes sista föl. Hon har haft lite svårt att ta sig när hon har föl vid sidan så någon ombetäckning är inte aktuell i år, säger Ulla Eriksson.

I år har paret fem fölston. Som

"Hockey" med nya reklamhästen Acclaim – den hittills mest framgångsrika egna uppfödningen från Berga – efter Super Arnie-Spinny Bell.



Ingen tvekan om vem som kommer här.



Berga gård har byggts upp till en komplett träningsanläggning där inget saknas från rundbana till skrittmaskin.



Gårdens fölston

Spinoni e. Speedy Spin-Vasani
Stoföl efter Super Arnie

Spinoni Bell e. Spotlight Lobell-
Spinoni
Dräktig med Super Arnie

Spionage e. Texas-Spinoni
Dräktig med Lindy Lane

Spinjet e. Cocktail Jet-Spinoni
Hingstföl efter Lindy Lane

Spirituell e. Sugarcane Han-
over-Spinoni
Hingst efter Muscles Yankee

Scanty e. Sugarcane Hanover-
Spinoni
Föl efter Gentle Star



h ett exempel på det var Landers Legend. FOTO: Lars Jakobsson.

Acclaim har tagit 10 segrar och varit bland de tre i 20 av sina 30 starter hittills.

mest har de haft nio ston i aveln. Första egna uppfödningen var Frances Ciccie efter Atas Fighter L. –Vitessa.

– Det var så fantastiskt roligt, en speciell känsla, när en egen uppfödning kom till start och vann lopp, säger båda.

Sedan har det blivit hästar som Spirituell, Spionage och Acclaim.

Trogna hästägare köper

Efter att de köpt gården började de också se sig om på auktioner för att köpa in bra unghästar. Sålta hästar på auktioner har de däremot aldrig gjort.

– Vi har aldrig behövt. De hästar vi fött upp har oftast våra hästägare gått in i. Ibland har vi sålt hela hästen men ofta har hästägarna velat att vi också ska vara kvar med någon del, säger "Hockey".

Där finns förklaringen till varför många av hans hästar i träning ägs av Travtränare Håkan Eriksson med flera även om andelarna högst väsentligt varierar. De administrativa uppgifterna kring de delägda hästarna sköts också av Ulla.

Att behålla någon andel har också varit ett sätt att efter avslutad tävlingskarriär kunna behålla stoet och sätta henne i aveln. Idag är det tredje generationen hästar som föds på Berga.

De har också alltid haft en moderat prissättning på sina hästar. Rätt eller

fel, det har varit ett sätt att gynna de egna hästägarna, kunna behålla de allra bästa hästarna i egen träning och få allt att rulla vidare. Filosofin har varit att få hästarna sålda innan 3-årssäsongen:

– Vi vill gärna se att hästarna fungerar innan vi säljer så att ägarna ska kunna tävla och ha roligt, säger "Hockey" men ibland har även han gått bet:

– 4-åriga Byway efter Cocktail Jet och Vitessa var det ingen som ville ha. Trots stammen. Inte förrän hon startat och tagit 4 segrar på 5 starter förra året vaknade spekulanterna till.

Lite franskt på mödernet

Som uppfödare kompletterar "Hockey" och Ulla varandra väl. Hon tillbringar mycket tid att studera härstamningar och förärvning och använder sig i hög grad av Blodbanken på Internet. Han känner till hingstarna, deras aktion och temperament.

– Vi gör det här tillsammans och brukar diskutera oss fram, säger båda.

Ulla vill gärna ha 3 x 3 som i klassiska korsningen Speedy Crown-Super Bowl. Deras egna stolinjer består dessutom av en del outcrossblod vilket gör hingstvalen lite lättare. Hon ser gärna också lite franskt i hästarna men inte så mycket som 25 procent och helst på mödernet.

– Annars kommer jag alltid tillbaka till Super Arnie. Det är en sån bra hingst och han lämnar en sådan bredd.

För närvarande är omkring en tredjedel av hästar i träning egna uppfödningar. Nu är avsikten att ytterligare minska antalet hästar i träning men det är på sikt. Målet är även att minska något på uppfödningen:

– Mitt drömscenario är att ha fyra ston i avel. Det är en lagom stor grupp och man har råd att satsa på bra hingstar, vilket är ett måste idag om det ska gå att sälja, säger Ulla.

Mer pengar till travet

Båda efterlyser mer pengar till travet, att staten ska lämna tillbaka procenten i totoavtalet och alla ska bidra till att vända den negativa inställningen.

– Utan att skryta är Sverige bästa landet när det gäller att hålla på med travsport och det ska vi värna om. Det är också många som är engagerade i sporten, många lever av den och sporten bidrar till så mycket bra och roligt, säger "Hockey".

Att det ges möjlighet att fortsätta föda upp fina hästar och ha en bredd i hästmaterialet är en grundförutsättning menar "Hockey":

– Men hästägarna måste också uppmuntras för utan dem står vi oss slätt. Det vore inte roligt om tränarna tvingas behålla allt fler hästar själva.



TEXT OCH FOTO:

Lena Karlsson

Högklassigt avelsmaterial kommer alla till del

Att föda upp travhästar är en trevlig verksamhet. Kortsiktigt kan man till och med tjäna pengar på den. Långsiktigt har dock aldrig hästuppfödning av någon ras varit lönsam. Om man skulle tjäna pengar på att föda upp hästar skulle alltför många vara hästuppfödare. Hur skulle det då gå med marknaden? Vi skulle aldrig hitta köpare till alla uppfödningar. Därför är det nog realistiskt att tro att hästuppfödning måste "sponsras" av andra verksamheter även framöver. Att vara hästuppfödare är ett privilegium som kostar.

Mäktigt delta i klassiska lopp

När man läser i travsportens olika tidningar om fantastiska satsningar på förnämliga internationella avelsston, och exklusiva hingstval, som hårt satsande uppfödare gör, kan man ibland undra vad man själv sysslar med.

Hur ska man som lantbrukare med endast ett fåtal avelsston någonsin kunna få se en egen uppfödning delta i ett klassiskt lopp?

Vid närmare eftertanke är det nog så, att om ingen satsar på att få hit det bästa avelsmaterialet så skulle svensk travsport på sikt minska i popularitet och då skulle det inte alls vara lika "mäktigt" att vara med i en klassiker.

Framgång kräver kapital och kunskap

Av en framgångsrik uppfödare krävs mycket:

Kapital - för att investera i förstklassiga avelsdjur.

Djuröga - för att kunna se vad som behöver förbättras på individen.



Cecilia och Mats Olsson är uppfödare till Prix d'Amérique-vinnaren Gigant Neo.

Genetisk kunskap - för att veta vad som nedärvs och hur.

Praktisk hästkunskap - till exempelvis rutiner för betäckning och fölning, rätt utfodring och skötsel i en för den växande hästen utvecklande miljö.

Detta ska kombineras med affärs-mässighet och förmåga att sälja uppfödningarna till bra priser och till rätt köpare. Ingen kan vara expert på allt detta.

Till glädje för alla

Som liten uppfödare gläds vi när det importeras intressant avelsmaterial till landet. Det gäller inte bara förstklassiga hingstar, utan det kan även bli till glädje för oss när det importeras bra ston. På ena eller andra sättet kommer deras gener på sikt även oss tillgodo. Nackdelen med att inte ha det absolut

Cecilia och Mats Olsson driver lantbruk med växtodling, skogsbruk och integrerad svinproduktion i Ljungbyholm. Hästuppfödning är parets gemensamma hobby. De har bedrivit uppfödning av welshponny sedan 1969 under stuterinamnet "Kulltorp".

1987 köpte de sin första travhäst på Kriterieauktionen. Det var Panorama som vann Stora Treåringspriset för ston. 1992 fick hon sitt första föl – Aspekt Neo. "Efternamnet" är efter Mats pappa Nils-Erik Olsson. De senaste åren har de fött upp cirka tio ponnyföl och två travföl per år.

senaste avelsmaterialet, kan kompenseras av ett personligt engagemang för varje individ, eller extra kunskaper om till exempelvis exteriör, fodermedelsproduktion eller något annat.

Det är därför vi olika uppfödare kompletterar varandra så bra och gemensamt har fört fram den svenskfödda travaren till den höga internationella nivå den är på idag.

Cecilia & Mats Olsson



Gigant Neo

Uppfödningar som deltagit i klassiska lopp :

Cyklon Neo - Kriteriet och Breeders Crown 1997. **Gigant Neo** - Alla utom Breeders Crown för 3-åringar. **Katrin Neo** - Drottning Silvias Pokal 2006. Förutom Prix d' Amérique-vinnaren Gigant Neo har de också fött upp en SM-vinnare i fälttävlan för ponny: **Kulltorps Yrrol**, 2005.

Svenska ridtravvarföreningen

Höjer travhästens status som ridhäst



Ridtravvarföreningen anordnar egna träningstillfällen och tävlingar.



Lotta Silfverberg är ordförande i Svenska ridtravvarföreningen.

Nu finns en hemvist för alla de som älskar sin ridtravare men inte känt sig hemma i den traditionella ridsporten. Svenska ridtravvarföreningen arbetar för att höja travhästens status som rid- och körhäst och ordnar utbildning och tävlingar.

Svenska Ridtravvarföreningen föddes 2003. Initiativet kom från Lotta Silfverberg, idag föreningens ordförande, anställd som projektledare inom Hästsportens Ungdomssatsning. Detta sedan det i en attitydundersökning visat sig att många som ägde en travhäst som ridhäst; varm- eller kallblodig, kände att de saknade en naturlig hemvist inom ridsporten.

– Jag gjorde en intervjuundersökning och där framkom att många ville "höra hemma" någonstans och bland

annat få hjälp med utbildning av sina hästar och att hitta instruktörer.

Lotta Silfverberg ser också föreningen som ett sätt att försöka ta hand om det överskott av travhästar som finns - de som inte duger eller de som tävlat färdigt:

– För att kunna ha en elit inom travsporten krävs en viss överproduktion av hästar och då måste vi också våga fråga oss vad vi ska göra av överskottet. Många hästar duger inte i travet men kan mycket väl fungera bra i andra sammanhang.

Får sin häst till skänks

Ofta handlar det om friska hästar som ägarna inte vill ta bort. Men det går heller inte att sälja hästarna för några större summor varför många av hästarna ges bort.

– En enklare undersökning på föreningens webbsajt visade att 70 procent av de som svarade hade fått sin häst till skänks.

Det visades sig också att 70 procent hade fått sin häst via någon släkting, vän eller granne som höll på med trav. Genom att skapa en koppling

och få travsporten att själva ta hand om ridtravarna och dess ägare ser Lotta Silfverberg som en stor möjlighet som måste utnyttjas:

– Det är en tuff tid i svensk travsport just nu. Det vore en fantastiskt om vi kunde ta tillvara dessa tjejers hästintresse och se till att de kommer hit, till travet.

Egna tävlingsgrenar

Resultatet av undersökningen fick Lotta Silfverberg att fundera på om alternativa karriärmöjligheter kan vara en väg att höja värdet på travhästen. Idag finns Ridtravarföreningen. I föreningen arbetas det dels för att öka statusen, dels med aktiviteter som utbildning och tävlingsverksamhet för ridtravare. Då handlar det inte bara om traditionell hoppning och dressyr. Istället provas också nya grenar som exempelvis föreningens "egna" tävlingsgrenar Uppvisning och Trab (se faktaruta) som anpassats efter ridtravarens förutsättningar.

– I den traditionella ridsporten kan ridtravaren i och för sig tävla mot halvblod direkt, men travaren är inte avlad eller tränad för att bära ryttare eller gå i form på samma sätt.

Det krävs mycket jobb att skola om en travhäst så att den kan bära sig och gå i form. Samtidigt är travhästen omtyckt för sitt temperament och att den är lätthanterad, lättlärd och lyhörd. Hästarna är ofta hanterade och inkörda tidigt, blivit vana att resa och tävla, möta nya miljöer och föremål. Det är sällan problem med att sköta, sko och lasta en travhäst.

– De tjejer, för det är mest tjejer och ofta ganska unga som fått en travare som ridhäst, som går igenom stålbadet att på egen hand omskola sin häst, blir oerhört duktiga hästtjejer. Ofta är de extremt nöjda och de älskar verkligen sina hästar.

Svårt hitta instruktörer

Många som rider en travhäst har haft svårt att hitta instruktörer och ridlärare som velat eller känt att de haft kunskap nog för att kunna ta sig an travhästar och deras specifika problem och behov av utbildning.

– Många travhästar har en ridduglighet som gör att de ska kunna gå upp emot medelsvår dressyr även om det tar lite tid att komma dit. Men det vi också konstaterade var att vi inte kan gå in och lära ridsporten hur



Travhästen är älskad inte minst för sitt goda temperament – den är oftast lätthanterlig, lättlärd och lyhörd. FOTO: Karolina Røjmar-Silfverberg

Fakta om...

Svenska Ridtravarföreningen är en rikstäckande organisation med cirka 300 medlemmar. Föreningen vänder sig till alla som har en varm- eller kallblodig travare som rid- eller körhäst eller vill stödja föreningens syften.

Föreningen arbetar bland annat för att:

- Höja travhästens status som ridhäst.
- Visa dess mångsidighet.
- Stödja och hjälpa ägaren till ridtravare i vardagen.
- Vara ett komplement till övriga hästorganisationer i Sverige.

Föreningen ska:

- Skapa, etablera och stödja kontakter mellan ägare till ridtravare, instruktörer och andra intresserade.
- Arrangera uppvisningar.
- Anordna utbildningar.
- Anordna tävlingar.

På föreningens webbsajt www.ridtravare.com går det att läsa mer om både föreningen, aktiviteter och omskolning av travhästar.

Egna tävlingsgrenar

Ridtravarföreningen har skapat ett eget tävlingsreglemente för traditionella ridgrenar som hoppning och dressyr utifrån travhästens förutsättningar som ridhäst. Dessutom har det växt fram nya tävlingsgrenar som exempelvis Uppvisning/utställning och Trab.

Trab är en kombination av westernridningens trail, vanlig bruksridning och lite gymkhana (lekar till häst). Trab består av två delar: En bedömningsdel, där domaren bland annat tittar på hur ekipaget fungerar tillsammans, och en del med lydnads- och precisionshinder. Hindren kan handla om att rida slalom mellan koner, rygga mellan bommar, plocka äpplen från hinderstöd i trav eller passera över en presenning.

travare "är", utan vi måste bygga det här av egen kraft och hjälpa framför allt unga tjejer att få en grundläggande start.

Därför anordnar ridtravarföreningen utbildningstillfällen för sina medlemmar på olika platser i landet bland annat med hjälp av de kontaktpersoner som föreningen har i

olika områden.

– När vi har haft träningar för ridtravare här på Solvalla har många tyckt det varit jätteskönt att möta instruktörer och ryttare som vet hur travarna är och reagerar. Det brukar bli många igenkännande skatt och uppmuntrande ord, säger Lotta Silfverberg.



TEXT:

Lena Karlsson

Elitsto 2006

Travhästen presenterar:

Bowlers Dream

e. Active Bowler-Princesse Fortune e. Kavaljer Fortuna Född 1982 i Sverige. Död 2003.
Ostartad. Uppfödare: Margareta Hedlund, Stockholm.



Västerbo Daylight har bjudit Michael Demmers på flera oförglömliga ögonblick, bland annat när hon i Frankrike gick världsrekord i monté och även vann Criterium de Vitesse. Nu är hon avelssto på Västerbo stuteri. FOTO: Thomas Blomqvist

Det enda hon saknar är namnet. Annars är Bowlers Dream en Västerbohäst nästan rakt igenom. Tre år efter sin död utsågs hon 2006 till Elitsto.

De senaste åren har varit händelserika för Västerbo stuteri och syskonparet Susanne och Michael Demmers. Inte minst genom Västerbo Daylights makalösa framgångar i Frankrike. Nu har också hennes mamma Bowlers

Dream utsetts till Elitsto. Utnämningen görs postumt eftersom Active Bowler-dottern togs bort för tre år sedan. Men från sin upphöjda (?) plats kan hon möjligen glädjas över de framgångar hennes avkommor haft. Bowlers Dream bär inte Hebystu-

teriets namn men är i allra högsta grad ändå en häst med starka Västerboband. Den modernelinje ur vilken hon är sprungen ur har funnits knuten till stuteriet under flera generationer. Bowlers Dream är själv uppfödd på Västerbo som en dotter till Stochampionatstvåan Princesse Fortune (e. Kavaljer Fortuna-Princess Kinney e. Prince McKinney), som tjänade över 200 000 kronor och tog fyra segrar på 38 starter. Med den stammen fanns givetvis en del förhoppningar på första avkomman Bowlers Dream, men några framgångar på tävlingsbanan noterades aldrig. Enligt Michael Demmers ådrog sig Bowlers Dream en hjärtmuskelinflammation av så allvarlig art att tävlingsplanerna tidigt skrinlades och hon betäcktes redan som tvååring.

Fick chansen i Elitloppet

I det skedet ägdes Bowlers Dream av hästäggarprofilen Lasse Åkeby, som sände stoet till egendelägde hingsten Mustard. Hennes två första avkommor hade derbyvinnaren som far, men varken Must Bowl eller Mostaza kom till start.

Nämnas kring modernet måste även mormors mor Princess Kinney, som för Sören Nordin radade upp segrar under det tidiga 60-talet och 1963 fick chansen i Elitloppet. Karl-Gösta Fylking körde Princess Kinney till en tredjeplats i försöket bakom Ozo och Adept medan hon gick lottlös från finalen. Att Princess Kinney var bortvald av Nordin berodde på att han själv rattade Julienne den här dagen... Ur detta moderne kom även derbyvinnaren Smaragd, som också han tränades av Sören Nordin.

Avelshingst i Holland

I Västerbos ägo producerades Västerbo Lion tillsammans med Crown Sweep – en nyttig travare som tjänade ihop en kvarts miljon kronor. Genombrottet kom ändå med Västerbo Tomorrow, som för Robert Bergh slutade sexa i Svenskt Travderby och kort senare såldes till holländska ägare. Där är han nu verksam som avelshingst.

Västerbo Fortune var en klar plusvariant som i Peter Untersteiners träning slutade trea i Solvalla Grand Prix bakom Kodac och Happy Delvin

1998, men nådde efter en skada aldrig upp till tidigare nivåer som äldre.

Västerbo Daydream var en hygglig tävlingshäst medan Västerbo Today kom igång på hösten som treåring och visade goda takter. På sommars som fyraåring vann han klass III-final och femåringstävlandet gick likaledes i dur, men karriären ebbade så småningom ut – kanske utan att full utdelning nåtts med tanke på hästens kapacitet.

Juvelen i kronan

Västerbo Daylight är ändå den verkliga juvelen i Bowlers Dreams skara av avkommor. Hennes karriär är väl beskriven: Hur hon efter en stark inledning på karriären noterade ett par mellansånger för att vintrarna 2003-2004 och 2004-2005 utvecklades inte bara ett, utan två och tre snäpp. Världsrekordet i monté – 1.11,1 över 2 175 meter – strålar särskilt starkt, liksom den busenklavinsten i Criterium de Vitesse på 1.10,5a/1 609 meter.

Västerbo Daylight avrundade tävlingskarriären förra året och betäcktes med Super Arnie. Nu åvilar det henne att föra modernets starka tradition vidare hemma på Västerbo.

Just Spotlite Lobell, far till Västerbo Daylight, lyckades särskilt väl tillsammans med Bowlers Dream. Vid två tillfällen nyttjades Spotlite till Bowlers Dream, och båda gångerna blev resultatet extremt lyckat.

Bowlers Dream avkommor

85 Must Bowl (död)

s e. Mustard
ostartad

88 Mostaza (död)

s e. Mustard
ostartad

91 Västerbo Lion exp. DK -98

v e. Crown Sweep
148: 14-21-14 15,5aK 251 050 kronor

92 Västerbo Tomorrow exp. NL -96

h e. Spotlite Lobell
99: 26-?-? 16,2M* 1 722 265 kronor

94 Västerbo Fortune

v e. Pythagoras
58: 8-5-7 13,2K 729 720 kronor

95 Västerbo Daydream

s e. Self Confident
30: 6-4-0 16,8K 143 000 kronor

96 Västerbo Today

h e. Västerbo Gracias
44: 9-3-7 15,3M* 490 000 kronor

97 Västerbo Daylight

s e. Spotlite Lobell
92: 26-11-8 11,1M* 6 320 489 kronor

98 Västerbo Midnight

s e. Västerbo Gracias
ostartad

99 Västerbo Twilight

s e. Choctaw Brave
ostartad

01 Västerbo Nightlife

v e. Harrys Bar
2: 1-0-0 19,4M* 30 000 kronor

Resultat per den 8 april 2006

TEXT:

Martin Källberg,

Travronden



Västerbo Tomorrow slutade bland annat sexa i Svenskt Travderby och exporterades senare till Holland där han idag verkar som avelshingst. FOTO: Martin Langels



Ägarna bakom Super Light och Good As Dollar

I Stall Valvet samsas 15 viljor

Känslan att äga häst och glädjen när den vinner. Det värderar Anders Wijk, en av 15 delägare i Super Light högre än prispengarna.

– Det är en enorm känsla när ens häst vinner.



TEXT:

Lena Karlsson

Det har inte alltid varit så. För hästägandet började för Anders Wijk i Sandviken som det gör för de flesta andra. Den första hästen sprang inte in en krona, den kom inte ens till start.

– Det var bara skador, hela tiden.

Anders Wijk har gått på trav sedan barnsben då han började följa med sin pappa. Längre hade han drömt om att äga en travhäst och för honom är det känslan och glädjen när hästen vinner som är viktigare än själv prispengen. Därför avskräcktes han inte från att prova igen trots att första hästen blev en nitlott.

– Den här gången hade man mer tur kan man säga...

För tillsammans med de 14 andra delägarna i Stall Valvet HB blev han 1999 erbjuden att köpa en av fem 1,5-åringar som Romme-tränaren Jörgen Westholm hade valt ut. Gruppen kunde inte riktigt enas så det blev två hästar istället. Det visade vara två riktiga vinstlotter till ganska hyggligt pris dessutom: Super Light och Good As Dollar, båda uppfödda på Gotland av Vanja och Ronny Olofsson. Super Light har idag sprungit in cirka 6,5 miljoner kronor och bland annat gjort flera riktigt fina insatser under vin-

termeetingen i Frankrike krönta med två starter i Prix d’Amerique. Good As Dollar, som när det här skrivs är i Frankrike för att prova i några lämpliga lopp där, har tjänat cirka 1,5 miljoner.

– Visst var det som att köpa en turlott. Nu har man ju nästan glömt när man behövde göra en insats senast, säger Ove Bylund, en av delägarna.

Matjord i fickorna?

Anders Wijk är ordförande i det handelsbolag som äger de båda hästarna. Handelsbolaget leasar i sin tur ut hästarna till Stall Valvet AB. Ove Bylund,

idag pensionär men som arbetade med ekonomi i sitt aktiva yrkesliv, har åtagit sig kassörsjobbet. Handelsbolaget Stall Valvet kommer också från hästägarkonstellationer han var delaktig i tidigare. Namnet fick bolaget den gången det bildades på ett café på Leufsta bruk som hette just Valvet. Av de 15 delägarna idag kommer 4 från Sundborn, 9 från Sandviken, 1 från Valbo och 1 från Stockholm. Alla kände inte alla från början men gemenskapen har utvecklats vid olika möten och aktiviteter.

– Vi är ju skyldiga att bland annat hålla årsstämma men vi har också haft andra möten, ordnat saker som fiske-tävling och åkt gemensamt till Paris. När vi träffas brukar vi också tippa lite tillsammans och vid vårt årsmöte 2002 lyckades vi pricka in en V75:a på Åby som gav 9,2 miljoner kronor, säger Ove Bylund.

En del har ovanligt mycket matjord i fickorna...

15 viljor samsas

Att vara 15 personer och äga häst gemensamt kan ställa till problem. Det kan många intyga som ägt häst i konsortium där olika viljor ska samsas. I många fall har meningsskiljaktigheterna också lett till att hästen sålts och bolaget avvecklats.

– Jag tycker det fungerar bra. Vi är intensiva i våra möten och diskussioner och visst har vi våra problem. Det blir det med 15 stycken men då måste man överlåta mycket åt tränaren även om vi inte avsagt oss allt ägarinflytande, säger Ove Bylund.

Det inflytandet har bland annat resulterat i två Prix d’Amerique-startar.

Däremot var det Jörgen Westholm som lockade ägarna att säga ja till det första Frankrikeäventyret vintern 2003-2004. Det slutade bra – fem segrar på tio starter. Att få ha häst till start i Prix d’Amerique var knappast något Anders Wijk trodde skulle bli sant:

– Visst har man drömmar som till exempel att få vara med Elitloppet – det har väl alla?

Äger fyra hästar

Anders Wijk är en av de delägare som följer hästarnas tävlande mest intensivt.

– Vi är några stycken som brukar åka tillsammans. Men vi gör ju också gemensamma resor allihop som till

Frankrike och då har vi mycket roligt.

Efter den första lyckade vintern i Paris fanns det spekulanter som var intresserade av att köpa Super Light och även om det kanske var rätt pris som bjöds rann det ut i sanden av olika skäl.

– Ambitionen i bolaget är att ha roligt och det har man med en bra häst, säger Ove Bylund.

Att äga häst ensam har inte varit något alternativ för Anders Wijk. Det handlar helt enkelt om för mycket pengar. Nu har Stall Valvet haft tur, hittat två hästar som kan betala sig själva och lite mer därtill. Men handelsbolaget äger ytterligare två hästar; Tets Gold 3-årig helbror till Good As Dollar, och 4-åriga stoet Sirinath efter Lindy’s Crown.

– Tets Gold har inte riktigt fått till det och nu är han nykastrad så då kanske han släpper till. Sirinath är i träning hos Lars Wikström i Sundsvall. Jörgen lyckades inte med henne och tyckte vi skulle prova en annan tränare. Nu har det blivit två segrar på tre starter men vi får se, säger Anders Wijk.

Hur det går med hästarna kan de 15 delägarna följa via en egen webbsajt – www.stallvalvet.se – där finns rapporter om hur hästarna mår, hur de

– Visst har man drömmar som till exempel att få vara med Elitloppet – det har väl alla?

tränar och när det är dags för start igen. Tommy Steen, en av delägarna, sköter hemsidan och uppdateringen.

– Hemsidan är en avlastning för tränaren, det skulle ju inte gå om alla 15 delägare skulle börja ringa för att få veta hur det går, säger Ove Bylund.

Avel och tävling?

Super Light avelsvärderades tidigare i år och nästa år hoppas delägarna att han ska få chansen i aveln och kombinera avelsarbete med fortsatt tävlande.

– Vi ska jobba vidare med den delen så får vi se hur det går. Vi har en del att lära om den delen, säger Ove Bylund.

När det här publiceras vet vi också om Super Light ska starta i Elitloppet. Inte riktigt rätt häst för den korta distansen har varit Jörgen Westholms omdöme men man vet aldrig - han har fått vika ner sig förr för sina hästägare.



Super Light hade självklart sin egen hejaklack med flagga och allt på Vincennes. FOTO:Thomas Blomqvist



Super Light har visat sig vara rena rama turlotten för ägarna i Stall Valvet. FOTO: Lars Jakobsson

Hedersnål nr 15 till Hans Barkevall

I samband med ASVT:s årsstämma i mars tilldelades Hans Barkevall föreningens guldnål. Hans Barkevall har kombinerat en långvarig uppfödning med egna tävlingshästar, proffsträning och styrelsearbete. Hans hippologiska kunnande bidrog till att skapa den avelsvärdering som utvecklades till en avgörande faktor för svenska uppfödare och svensk travsport.

Ur Guldnålskommitténs

motivering:

"Det är dock främst som ordförande i Nämnden för Avelsvärdering av Varmblodiga Travare som Hans Barkevall gjort sin stora, för travsporten, förnämliga insats. Han kom till den nya nämnden – premieringen skattade åt förgängelsen – 1985 på ASVT:s förslag och verkade i den som ordförande tills

han med ålderns rätt frånträdde 2002.

Hans Barkevalls regim ägde rum under den tid då svensk travavel svällde och då en och annan lyckökare på hingstmarknaden tog chansen att på icke alltid kunniga stoägares bekostnad skära skivor ur guldkakan. Det var då Hans och hans nämnd visade både fasthet och sans. Man agerade på intet sätt oresonligt, men försökte alltid objektivt stämma i bäcken hellre än i ån.

Nya bedömningsgrunder skapades genom allehanda forskning, av vilka avkommevärderingen torde vara den främsta. Även korrelationer mellan en hingsts "allmänna poäng" (stam, prestationer, exteriör etc) och därmed vederbörande hingsts förväntade och bevisade förärvning lade grund för nämndens beslut.

Under denna tid – det vet vi – förbluffades vi alla över farten i travarens utveckling. Balanseringskonstens dagar var över. Hästarna stormade fram med naturliga anlag. "Gaiten" fick alltmer betydelse och hästarna travar på kullager."

I en relativt liten skala har Hans Barkevall fött upp, tränat och tävlingsskört travare. Idag tävlar Papa Qui framgångsrikt, hans egen Master Qui segrade i premiärdagens andra V65-lopp, med Camaro tog han 34 segrar och uppfödningar som Kannibal Qui och Quattro Qui är miljonärer. Han har också varit hingsthållare och bland annat stallat upp Armbro Nick, Carlisle, Little Devil och Camino.

Hans Barkevall har också suttit 17 år i styrelsen för Kalmartravet.

Segrare utsedd i ASVT-tävling

Holger Söderqvist, Stall Jasmine HB, i Uddevalla blev den lycklige vinnaren i ASVT:s designtävling. Han får sitt vinnande motiv lackerat på en körhjälm av David Gunnarsson, känd för sina häftiga motivlackeringar på målvaktmasker i ishockey. Holger Söderqvists motiv vann juryns gillande för ett humoristiskt anslag med glimten i ögat.

I nr 4 av Travhästen 2006 presenteras slutresultatet av det vinnande bidraget.

Lillerudselever bäst

Lillerudsgymnasiet i Värmland vann STC:s tävling KRAFFTsamling som avgjordes i Halmstad. Tävlingen handlade dels om hästkunskap, dels om praktiska färdigheter i körning och monté. Första pris var ett stipendium på 5 000 kronor till skolan, som får arrangera nästa års tävling. Åtta skolor deltog i tävlingen.

Resultat: 1. Lillerudsgymnasiet 2. Travskolan Wängen 3. Rättviks Naturbruksgymnasium 4. Ingelstorpshästens naturbruksgymnasium 5. Kvinnerstaskolan.

Spelutvecklingen

Vecka 18 blev en fantastisk jackpotvecka med en dubbeljackpot på V75 som kronan på verket. Harry Boy hade en mycket bra dag och av 420 vinnarsystem stod Harry för 125, som vardera fick cirka 140 000 kronor.

Vecka 18 jämfört med motsvarande vecka föregående år:

Spelform	Mkr	Procent
V75	94,9	+10,8
V64/V65 ons	18,0	+12,7
V65 sön	6,1	-33,0
V5 och V65 varje dag	23,2	+39,5
V4	4,4	
V3	1,3	-4,1
DD	36,3	-6,2
LD	3,2	
V/P	29,1	-9,4
Trio	5,9	-30,1
Tvilling	7,5	+119,2
Komb	1,8	+14,5
Totalt vecka 18	231,7	+8,8

Akkumulerad omsättning är 3 880 miljoner kronor, vilket är +1,7 procent mot fjolåret. Förra årets siffror omfattar en extra V75-omgång och fyra fler jackpottar på V75.



Toppstammat på årets Elitauktion

95 toppstammade ettåringar finns med på årets Elitauktion den 26 maj på Scandic Infra City i Upplands Väsby.

Elitauktionen inleds med visning av hästarna i boxarna från kl 15.00. Boxarna är lättillgängligt placerade på planen alldeles utanför hotellet. Kl 16.30 börjar den organiserade visningen där säljarna visar upp alla sina auktionshästar i katalognummerordning. Första utrop är klockan 19.30. Auktionshotellet har i år förbättrat utbudet av förtäring i serveringsstäl-lena och utökat öppettiderna i dessa. Det för att förbättra för alla auktionsbesökare. Det var också ett önskemål som framkom i den enkätundersökning Trottex gjorde efter förra årets Kriterieauktion. Serveringsställen, öppettider och utbud finns i Scandics annons på sidorna 10-11 i auktionskatalogen.

Dags att anmäla till Kriterieauktionen

På april månads Internetauktion bjöds 20 hästar ut till försäljning. Intresset var stort och 70 procent av de utbudna hästarna såldes. Antalet registrerade budgivare och besökare på webbsajten har ökat stadigt under våren. I maj görs ett uppehåll i och med Elitauktionen och Internetauktionen återkommer igen den 27 juni. Sista anmälningsdag är den 7 juni.

Kriterieauktion i tre dagar

Kriterieauktionen äger rum den 28-30 september. Sista anmälningsdag är den 7 juni. Precis som i fjol kom-



Nr 66 Wellbred Boko såldes på 2005 års Elitauktion för 200 000 kronor. FOTO: Claes Kärstrand

mer Trottex att efter seedning av de anmälda hästarna ta lotten till hjälp för att placera ut hästarna under de tre olika försäljningsdagarna. Det för att skapa tre så jämbördiga auktionsdagar som möjligt. En säljare som har mer än en auktionshäst kan givetvis välja att sälja hästarna på en eller flera dagar, men tyvärr inte vilken häst som ska säljas vilken dag. Sådana önskemål, liksom information om hästen kommer att transporteras tillsammans med annan säljares hästar, ska lämnas på anmälningsblanketten för att Trottex skall ha möjlighet att ta hänsyn till detta.

Nya regler vid lottning

Genom åren har det på Trottex auktioner varit kutym att de säljare som har lottats att sälja sina häs-

tar bland de tio första eller tio sista katalognumren på auktionerna inte har behövt få dessa katalognummer igen inom fem års tid. På grund av att antalet försäljningsdagar utökades på Kriterieauktionen under ett antal år, är det inte längre möjligt att fortsätta enligt detta system. I fortsättningen är det istället tre år som gäller. Har en säljare haft ett katalognummer mellan 1-10 kommer denna inte få dessa katalognummer igen inom 3 års tid. Detsamma gäller för de säljare som får något av de tio sista katalognumren. En säljare som lottas till katalognummer inom dessa intervall ska heller inte behöva sälja mer än två hästar med dessa nummer. Denna har då möjlighet att sälja sina hästar i olika block om så önskas.

Förslag till ledamöter i STC:s styrelse

Valberedningen har lämnat sitt förslag till val av STC:s styrelse till fullmäktigemötet i Nordinsalen den 26 maj på Solvalla. Ledamöterna väljs på fyra år:

Storbanor: Margareta Wallenius-Kleberg, Solvalla, nyval. Christer Brandberg, suppleant nyval. Mats Ola Palm, Åby, omval. Sven Henriksson, suppleant nyval.

Mellanbanor: Patrik Sandin, Färjestad, omval. Magnus Svensson, Bergsåker, nyval. Erik Dahlberg, Kalmar, 1:a suppleant omval. Marjaana Alaviukhola, Halmstad, 2:a suppleant nyval.

Småbanor: Kjell Eriksson, Årjäng, nyval. Sven Eriksson, Rättvik, 1:a suppleant omval. Ola Skyllbäck, Östersund, 3:e suppleant nyval.

Miljonstöd till Wången

Travskolan i Wången har fått över en miljon kronor i EU-bidrag för tre projekt om kvalitetsutveckling. De tre projekten, som genomförs inom ramen för EU-programmet Leonardo da Vinci, är:

- Elevpraktik inom området idrott. (29 220 euro).
- Unga arbetstagare inom området trav. (57 843 euro).
- Unga arbetstagare inom området idrott. (36 690 euro).

Sydafrika vill satsa på travsport

I slutet av april gästades svensk travsport av representanter från Sydafrikas travförbund som har planer på att bygga upp en ny travsportverksamhet i landet.

Förutom information från STC och ATG gjordes bland annat besök på Sundbyholm och Solvalla samt på stuterier och träningscamper.

Internetförsök fortsätter

STC:s styrelse har beslutat att förlänga ljud- och bildavtalet med ATG och därmed även försöket med livesändningar av trav på Internet via www.atg.se. Försöken förlängs till och med sista september i år. Frågan kommer att diskuteras i samband med förtroenderådet i Malmö den 1 september.

Information från STC

Betäckningsbevis för hingstar

Med anledning av de förändringar som skett har en broschyr med kort information om vad som gäller i olika avelsfrågor tagits fram och sänts ut till samtliga varmbloodsuppfödare som någon gång under de senaste åren fött upp en häst. Har du som uppfödare inte fått denna så kontakta oss på STC så skickar vi den.

På www.travsport.se under länken "Betäckningsbevis" kan du se om en hingst löst betäckningsbevis och isåfall vilken kategori hingsten tillhör. Det är mycket viktigt att du som stoägare känner till det vid betäckningen eftersom det styr den framtida avkommans tillhörighet i stamboken och därmed vilka starträttigheter den kommer att få.

Betäcka sto utomlands

Har du för avsikt att åka utomlands och betäcka ditt sto så kom ihåg att begära tillfälligt exportcertifikat för avel från STC. I vissa länder är det ett krav för att ditt sto skall kunna betäckas. Vid betäckning utomlands så gäller det landets regelverk. För att en eventuell avkomma skall kunna registreras i Sverige krävs en godkänd utländsk sprängsedel som kontrolleras med betäckningslandets förbund. För ston som stannar i Frankrike längre än 90 dygn kräver de franska myndigheterna chipsmärkning.

Användning av egen hingst

Möjligheten att använda egen hingst på eget sto med oförändrade startmöjligheter för avkommorna finns även under 2006. Enda skillnaden, som är ett måste för att det skall finnas ett fullgott registreringsunderlag, är att det även för den egna hingsten måste lösas betäckningsbevis, föras språngrulla samt göras en redovisning av fertiliteten i form av fölredovisning. Har du en egen hingst som du har för avsikt att använda och har ytterligare frågor så kontakta STC så fort som möjligt.

Bättre information på webbsajten

Ett efterlängtat arbete med att förbättra avelsinformationen på STC:s webbsajt www.travsport.se har påbörjats. Någon gång i sommar är tanken att det ska finnas mer information att tillgå om hingstar och deras avkommor.

Minskade aveln kartläggs

Under sommaren och hösten kommer det att genomföras ett projekt som har som syfte att ta fram och kartlägga bakomliggande orsaker till travavelns och travuppfödningens minskning. Projektet finansieras med hjälp av statliga pengar via Jordbruksverket. Arbetet startade i april och skall vara slutfört under hösten 2006.

Christina Olsson
Avelschef, STC



Framgångarna fortsätter!

Värmen har äntligen kommit och nu kan vi se unghästlopp av klass mer eller mindre varje dag. För Hingstdepåns del har starten av årets säsong varit ett riktigt glädjeämne för våra två hingstar som har sin första kull på banan.

Banker Hall, som är uppstallad i Nordamerika, har sina första treåringar på banan i år och starten kan inte bli mycket bättre. I Sverige har han 15 treåringar. Per den 4 maj har tre av dem startat och tagit tre segrar. Roger Wahlman-tränade Emotional Dust har övertygat stort i två raka segrar från debuten. Den senaste tog hon på imponerande tiden 16,9/2 140 meter med voltstart och hon ser ut att gå en lysande framtid till mötes.

Även Stefan Hultman-tränade Keep Me Informed imponerade i sin debutseger på Örebro i slutet av april. I USA har nu ett antal avkommor börjat gå kvallopp för kommande storloppssäsong och här ser det ut att finnas ett flertal potentiella topphästar, bland dem finns Klipspringer, som tillhörde kulltoppen redan som 2-åring.

Fast Photo är den andra av Hingstdepåns hingstar som debuterar med nyblivna treåringar i år. Denne son



Banker Hall har sina första treåringar på banan i år och starten kan inte bli mycket bättre. Tre har startat och tagit tre segrar. FOTO: Claes Kärrstrand

till fjolårets dominant i USA:s storlopp - SJ's Photo - har även han startat strålände i aveln. På 37 starter har hans svenskfödda avkommor tagit 22 placeringar bland de tre främsta och 7 vinster. Onekligen starka siffror. Roger Walmann-tränade stoet Barfine Player har tagit två segrar och två andraplatser på fyra starter. Hon kommer säkerligen vara med och kriga i dom stora bataljerna under året.

Hingstdepån just nu:

Armbro Trick: Första kullen visar starka siffror. Full Of Feeling har inlett året starkt med en andraplats i V75 bland annat. Nu kommer andra kullen och här ser det ut att finnas potentiella topphästar.

Express Lavec: Det pratas varmt bland flera tränare om hans första kull. Tvååringen Wyatt Boko jobbade 25/1640 meter inne på Bergsåker förra veckan och matchas nu för 2-årsloppen.

Giant Chill: Fortsätter att producera vinnare av klass. Bara under april tog hans avkommor sju segrar. Med franskstammade ston visar han otroliga siffror.

Malabar Circle Ås: Fortsätter att tävla strålände. Vann Lotterialoppet i Italien. Första kullen omges av goda vitsord. Svante Båth-tränade duon Erik Ennoble och Walsh Boko har redan genomfört godkänt premiellopp.

Rite On Line: Avkommorna fortsätter att övertyga enormt på banorna. I överlägsen ledning i fyraåringssstatistiken och i toppen av treåringssstatistiken. Rite On Track vann Kungapokalen. Sedan länge fullbokad för 2006, anmäl ditt intresse redan nu för 2007!

Turbo Sund: Första fölen har nu kommit och ser ut att präglas av sin far. Årsdebuten avklarades i strålände stil med "dödens" seger på finfina 12,3. Nu väntar möten med eliten!

Djurskyddet för häst

Nya krav på gång

Med en rimlig tid för omställning bör inte travsporten få problem med anpassningen till nya tolkningar av djurskyddslagen. Det menar Stig Hägglund på STC:s veterinäravdelning.

Efter initiativ av Djurskyddsmyndigheten diskuteras för närvarande hästhållningen och eventuella ändringar och tolkningar av djurskyddsbestämmelserna för häst i en samrådsgrupp. Gruppen består av representanter för olika organisationer inom hästsporten, bland annat STC och Svenska Ridsportförbundet (SvRF). Det sistnämnda förbundet reagerade i ett tidigt skede mot diskussionerna i gruppen. Det handlade bland annat om att spiltor inte längre skulle bli tillåtna för uppstallning. Enligt SvRF skulle det innebära slutet för många ridskolor som inte skulle ha råd att bygga om sina anläggningar om ett sådant krav införs.

Stig Hägglund på STC:s veterinäravdelning representerar travsporten i gruppen och han anser inte att de förslag till ändringar som hittills diskuterats innebär några stora problem för travet. Det under förutsättning att reglerna införs med en övergångsperiod:

– Får vi bara en rimlig tid till omställning inom näringen ser jag inget problem för travet.

Rätt till rörelse

Djurskyddsmyndigheten vill se att hästarna har någon form av daglig "lagstadgad rörelserätt" och kunna röra sig fritt ute. Då blir det stopp



Djurskyddsmyndigheten arbetar nu med en översyn av nya föreskrifter i syfte att öka möjligheten för hästar till att ha ett naturligt beteende. FOTO: Martin Langels

för uppstallning i spiltor och skärpta krav på att rasthagar utformas så att hästar ska kunna röra sig fritt i normala gångarter vid utevistelse. I diskussionerna är det i huvudsak de här två områdena som berör travsporten.

– Det måste vara en grundprincip att hästar inte ska stå i spiltor och det krävs inga vetenskapliga studier för att förstå att hästar mår bättre av att stå i box. Men det här är ett större problem för ridsporten än för oss. Idag finns det bara spiltor kvar hos ett fåtal inom travet.

För små hagar

Redan idag vistas de flesta travhästar ute dagligen men kraven på rasthagarnas utformning kan bli problem på sina håll.

– På vissa banor är rasthagarna för små så den delen måste ses över, säger Stig Hägglund.

Nu ska förslagen till förändringar i bestämmelserna skickas ut på en remissrunda till alla berörda organisationer för senare beslut.

Djurskyddsmyndigheten är regeringens expertmyndighet när det gäller djurskyddsfrågor. Matz Hammarström är dess generaldirektör.

Djurskyddsmyndigheten har tidvis varit omdiskuterad och kritiserad. Redan dess logotype med två rovdjursögon väckte diskussion om vilka signaler som sändes ut.

Kritiken kulminerade tidigare i år då kristdemokrater och folkpartister i ett utspel kallade myndigheten för "djurrättsaktivister med extrema uppfattningar". Myndigheten har också blivit en valfråga – kristdemokrater och folkpartister har lovat avskaffa myndigheten om de kommer till makten.



TEXT:

Lena Karlsson



I autostart stryks flest hästar från startspår åtta.

FOTO: Claes Kärrstrand

Flest ströks från spår 8

I genomsnitt ströks 0,87 hästar per lopp förra året. Flest hästar ströks från spår 8 bakom startbilen. Trots möjligheten att lämna spårförbehåll vid anmälan (utom till V75 och V64) ströks drygt 13 procent av hästarna på det spåret.

För spår 12 vid autostart ströks 11,5 procent medan 8,7 hästar som hade spår 7 bakom bilen ströks. Strykningsprocenten för de bättre spåren ligger alla kring 6,5 procent.

Under 2005 ströks 7 869 hästar som var intagna i sammanlagt 9 021 lopp.

Krafttag för tvååringarna

STC har beslutat att introducera ett förbättrat tävlingsprogram för tvååringarna. Det för att tvååringarna senast 2010 skall kunna nå målet att få del av 4 procent av den totala priskakan inom travet.

Målet med fyra procent av prispengarna slogs fast i dokumentet Trav 2010. Under 2005 tog tvååringarna endast 1,5 procent av prispengarna och 13 lopp ställdes in. Krav har rests från bland annat tränarhåll att det ska tas fram ett program för tvåårstävlandet. Det för att göra det möjligt att lägga upp tvååringarnas träning utifrån ett fastlagt tävlingsprogram.

Den nu beslutade satsningen inleds 2007 och kommer innebära att tvååringarnas prispengar i ett par steg ökar från nuvarande nivå på cirka 9 miljoner till 25 miljoner kronor. Dessutom får den här ålderskategorin 42 miljoner kronor genom premieloppen. Satsningen görs inte genom nya pengar utan genom en omfördelning av prispengar från de äldre hästarna.

Rättelse

I förra numret av Travhästen råkade det bli fel bildtext i anslutning till artikeln om uppfödarpremier. Mannen på bilden var Elis Ljungek och ingen annan.

Segerstatisik

Avelshingstar med minst 50 avkommor, 3-7 år.

Per den 30/4 2006

	Antal avkommor	Antal segrar	Seger- kvot	Ålders- fördelning		Antal avkommor	Antal segrar	Seger- kvot	Ålders- fördelning
1 Juliano Star	152	40	26,32	3-4	63 Carmody Lobell	129	7	5,43	3-5
2 Rite On Line	75	16	21,33	3-4	64 Earthquake	148	8	5,41	4-6
3 Alf Palema	549	96	17,49	3-7	65 Confident Victory	170	9	5,29	3-6
4 Lindy Lane	52	9	17,31	5-6	66 Baron Karsk	229	12	5,24	3-7
5 Viking Kronos	148	25	16,89	4-6	67 Kodac	58	3	5,17	3-4
6 Defi d'Aunou	111	17	15,32	3-7	68 Super Tilly	331	17	5,14	3-6
7 Express Ride	224	31	13,84	3-7	69 Noble Tilly	78	4	5,13	5-7
8 Good As Gold	128	17	13,28	3-4, 6	70 Camino	78	4	5,13	5-7
9 Armbro Goal	55	7	12,73	5-7	71 Vip Tilly	80	4	5,00	4-7
10 Lindy's Crown	429	54	12,59	4-7	72 Armbro Trick	100	5	5,00	3-4
11 Gentle Star	186	23	12,37	3-6	73 His Majesty	65	3	4,62	3-4, 6
12 SJ's Photo	139	17	12,23	3-5	74 Gum Ball	221	10	4,52	3, 5-7
13 Sugarcane Hanover	149	18	12,08	3-7	75 Meadowbranch Lucky	203	9	4,43	3-6
14 Zoot Suit	101	12	11,88	3-7	76 Demilo Hanover	70	3	4,29	4, 6-7
15 Huxtable Hornline	77	9	11,69	5-6	77 Indian Silver	73	3	4,11	3-4
16 Tamin Sandy	96	11	11,46	5-7	78 King Lavec	150	6	4,00	3-7
17 David Raymond	88	10	11,36	4-5	79 JR Broline	155	6	3,87	5-7
18 Muscles Yankee	53	6	11,32	4-5	80 Wall Street Banker	260	10	3,85	3-5
19 Smasher	364	40	10,99	3-7	81 Red Xing	78	3	3,85	3-4
20 Buvetier d'Aunou	138	15	10,87	3-7	82 Pale Amber	106	4	3,77	3-7
21 Cocktail Jet	122	13	10,66	3-7	83 Somatic	159	6	3,77	4, 6-7
22 Supergill	153	16	10,46	3-7	84 Foolish Crown	82	3	3,66	4-7
23 Zoogin	201	21	10,45	3-5	85 Napoletano	147	5	3,40	3-7
24 Beseiged	164	17	10,37	3-7	86 Ideal du Suede	59	2	3,39	6-7
25 Take Chances	58	6	10,34	4-5	87 Embassy Lobell	89	3	3,37	6-7
26 Super Arnie	534	55	10,30	3-7	88 On Guard	91	3	3,30	5-7
27 Speedy Tomali	139	14	10,07	5-7	89 Dylan Lobell	91	3	3,30	4-5, 7
28 Nordin Hanover	70	7	10,00	5-7	90 Trade Balance	62	2	3,23	3-4
29 Pearsall Hanover	131	13	9,92	3-5	91 Västerbo Gracias	93	3	3,23	6-7
30 Starchip Entrprise	258	25	9,69	3-5	92 Shibur	162	5	3,09	4-7
31 Jobie Tempest	156	15	9,62	3-5	93 Shogun Lobell	66	2	3,03	6-7
32 Smok'n Lantern	156	15	9,62	3-4	94 Suitcase	67	2	2,99	6-7
33 Gift Box	73	7	9,59	5, 7	95 Peace On Earth	168	5	2,98	3-7
34 Keepitinthefamily	169	16	9,47	3-5	96 Union Shark	105	3	2,86	3, 5-7
35 General November	78	7	8,97	3-4	97 Giant Force	231	6	2,60	5-7
36 Buzzin Brian	209	18	8,61	3-6	98 Meadow Road	154	4	2,60	4-7
37 Easy Lover	96	8	8,33	3-5, 7	99 A Worthy Lad	123	3	2,44	4-6
38 Pine Chip	267	22	8,24	3-7	100 Pythagoras	85	2	2,35	5-7
39 Deliberate Speed	172	14	8,14	3-6	101 Kosar	96	2	2,08	3-4, 7
40 Tap In	373	30	8,04	3-7	102 Armbro Kissed	99	2	2,02	4, 6
41 Turnpike Taylor	63	5	7,94	6-7	103 Victor Victor	99	2	2,02	3-4, 7
42 Foreign Office	437	34	7,78	3-7	104 Count's Pride	105	2	1,90	3-7
43 Sierra Kosmos	52	4	7,69	5-7	105 Opus Broline	110	2	1,82	4-7
44 Ride The Night	356	27	7,58	3-6	106 Piper Cub	55	1	1,82	4-7
45 The Bad Boy	121	9	7,44	3-6	107 Treasure Ås	55	1	1,82	4-6
46 Mack Lobell	68	5	7,35	5-6	108 Lucky Tilly	113	2	1,77	3-7
47 Copiad	314	23	7,32	3-7	109 Anders Crown	122	2	1,64	6-7
48 Spotlight Lobell	464	33	7,11	3-7	110 Firm Tribute	62	1	1,61	6-7
49 Tres Solide L	128	9	7,03	3-6	111 Meadow Gallant	206	3	1,46	3-7
50 Dancer's Victory	230	16	6,96	3-6	112 Activity	71	1	1,41	5-7
51 Extrem	160	11	6,88	5-7	113 Mr Drew	181	1	0,55	3, 5-7
52 Barbeque	204	14	6,86	3-5, 7	114 Mr Moxly	53	0	0,00	7
53 Silver Pine	386	26	6,74	3-6	115 Shan Rags	56	0	0,00	7
54 Enjoy Lavec	63	4	6,35	3-5	116 Callit	62	0	0,00	6-7
55 Giant Chill	520	33	6,35	3-7	117 Hitec Lou	63	0	0,00	3-6
56 Rosalind's Guy	64	4	6,25	4-6	118 Ideal Sund	68	0	0,00	5-7
57 Turbo Thrust	495	30	6,06	3-7	119 Progress Value	68	0	0,00	3-4
58 Dream Lover	200	12	6,00	4-7	120 Lillis Frisång	70	0	0,00	6-7
59 Choctaw Brave	50	3	6,00	6-7	121 Indus	74	0	0,00	4, 6-7
60 Backstreet Guy	106	6	5,66	3, 5-7	122 Scott S Hanover	76	0	0,00	3-7
61 Comets Tail	164	9	5,49	3-5	123 Min Kaos	86	0	0,00	5-7
62 Running Sea	221	12	5,43	3-7					

Födda 2003, per den 1/5 2006

Rankad på snitt per registrerad avkomma.

Hingstar med minst 20 avkommor.

Fadershingst Årgång 03	Antal avkommor	Antal segrar	Segerkvot	Startat	Procent	Insprungna pengar	
						Totalt	Snitt
1 Pearsall Hanover (US)	47	3	6,38%	8	17,02%	1 277 727 kr	27 186 kr
2 Victory Abroad (US)*	24	3	12,50%	4	16,67%	422 366 kr	17 599 kr
3 Juliano Star (F)	71	6	8,45%	16	22,54%	944 870 kr	13 308 kr
4 Rite On Line (US)	52	6	11,54%	11	21,15%	578 300 kr	11 121 kr
5 Tap In (US)	46	0	0,00%	6	13,04%	487 700 kr	10 602 kr
6 Gentle Star (N)	31	4	12,90%	6	19,35%	327 366 kr	10 560 kr
7 Alf Palema (US)	120	15	12,50%	24	20,00%	1 048 800 kr	8 740 kr
8 Turbo Thrust (US)	92	1	1,09%	15	16,30%	748 998 kr	8 141 kr
9 Buzzin Brian (US)	25	2	8,00%	4	16,00%	191 800 kr	7 672 kr
10 Supergill (US)	45	3	6,67%	8	17,78%	300 810 kr	6 685 kr
11 Dreamaster (US)*	23	1	4,35%	4	17,39%	147 644 kr	6 419 kr
12 Zoogin	32	2	6,25%	4	12,50%	192 200 kr	6 006 kr
13 Express Ride (US)	31	4	12,90%	7	22,58%	182 021 kr	5 872 kr
14 Enjoy Lavec	29	1	3,45%	5	17,24%	166 700 kr	5 748 kr
15 Pine Chip (US)	131	3	2,29%	28	21,37%	749 493 kr	5 721 kr
16 Super Arnie (US)	102	7	6,86%	17	16,67%	574 000 kr	5 627 kr
17 Good As Gold	58	3	5,17%	6	10,34%	321 709 kr	5 547 kr
18 Super Photo Kosmos (US)*	64	1	1,56%	11	17,19%	299 500 kr	4 680 kr
19 Fast Photo (US)*	75	5	6,67%	12	16,00%	336 185 kr	4 482 kr
20 Spotlight Lobell (US)	97	4	4,12%	17	17,53%	390 497 kr	4 026 kr
21 Buvetier d'Aunou (F)	23	0	0,00%	3	13,04%	88 213 kr	3 835 kr
22 Barbeque (US)	52	1	1,92%	6	11,54%	166 200 kr	3 196 kr
23 Running Sea (US)	82	2	2,44%	12	14,63%	255 600 kr	3 117 kr
24 Jobie Tempest (US)	66	1	1,52%	10	15,15%	199 133 kr	3 017 kr
25 Silver Pine (US)	96	2	2,08%	12	12,50%	288 235 kr	3 002 kr
26 Baron Karsk	21	1	4,76%	2	9,52%	60 500 kr	2 881 kr
27 Super Tilly	56	0	0,00%	10	17,86%	153 866 kr	2 748 kr
28 Frisky Frazer (US)	24	0	0,00%	4	16,67%	65 700 kr	2 738 kr
29 Comets Tail (US)	44	0	0,00%	3	6,82%	119 200 kr	2 709 kr
30 General November (D)	52	3	5,77%	2	3,85%	127 000 kr	2 442 kr
31 Starchip Entrprise (US)	79	1	1,27%	11	13,92%	188 000 kr	2 380 kr
32 Smok'n Lantern (US)	71	0	0,00%	7	9,86%	164 700 kr	2 320 kr
33 Victor Victor (US)	22	0	0,00%	2	9,09%	50 500 kr	2 295 kr
34 Red Xing (US)	24	0	0,00%	2	8,33%	55 000 kr	2 292 kr
35 Gidde Palema *	60	3	5,00%	5	8,33%	125 000 kr	2 083 kr
36 Dancer's Victory (US)	54	0	0,00%	13	24,07%	105 806 kr	1 959 kr
37 Foreign Office (F)	64	0	0,00%	9	14,06%	109 200 kr	1 706 kr
38 Wall Street Banker (US)	83	2	2,41%	6	7,23%	134 200 kr	1 617 kr
39 SJ's Photo (US)	31	0	0,00%	3	9,68%	42 500 kr	1 371 kr
40 Tres Solide L	30	0	0,00%	2	6,67%	40 000 kr	1 333 kr
41 Easy Lover	28	0	0,00%	3	10,71%	37 215 kr	1 329 kr
42 Armbro Trick (US)	52	0	0,00%	7	13,46%	63 200 kr	1 215 kr
43 Giant Chill (US)	101	2	1,98%	7	6,93%	121 100 kr	1 199 kr
44 Yankee Mustang (US)*	88	0	0,00%	9	10,23%	92 576 kr	1 052 kr
45 Ride The Night (SF)	71	0	0,00%	5	7,04%	68 500 kr	965 kr
46 Kosar (US)	24	1	4,17%	1	4,17%	22 000 kr	917 kr
47 Kodac (US)	22	0	0,00%	3	13,64%	10 200 kr	464 kr
48 Keepitinthefamily (US)	43	0	0,00%	4	9,30%	15 500 kr	360 kr
49 Jolly Rocket *	84	0	0,00%	6	7,14%	30 000 kr	357 kr
50 Confident Victory (US)	36	0	0,00%	3	8,33%	12 500 kr	347 kr
51 Trade Balance US	24	0	0,00%	3	12,50%	8 000 kr	333 kr
52 Indian Silver (SF)	25	0	0,00%	1	4,00%	5 000 kr	200 kr
53 Mr Drew (US)	58	0	0,00%	1	1,72%	5 200 kr	90 kr
54 Peace On Earth	49	0	0,00%	1	2,04%	4 000 kr	82 kr
55 Beseiged (US)	20	0	0,00%	1	5,00%	0 kr	0 kr
56 Meadow Gallant (US)	22	0	0,00%	0	0,00%	0 kr	0 kr
57 Giant Cat (F)*	23	0	0,00%	0	0,00%	0 kr	0 kr
58 King Lavec	29	0	0,00%	1	3,45%	0 kr	0 kr
59 Meadowbranch Lucky (US)	40	0	0,00%	1	2,50%	0 kr	0 kr
Totalt	3068	93	3,03%	394	12,84%	12 722 230 kr	4 147 kr

* = första årgången

Födda 2002, per den 1/5 2006

Rankad på snitt per registrerad avkomma.

Hingstar med minst 20 avkommor.

Fadershingst Årgång 02	Antal avkommor	Antal segrar	Segerkvot	Startat	Procent	Insprungna pengar	
						Totalt	Snitt
1 Rite On Line (US) *	23	10	43,48%	14	60,87%	3 414 987 kr	148 478 kr
2 Express Ride (US)	49	12	24,49%	33	67,35%	6 470 781 kr	132 057 kr
3 Pine Chip (US)	75	12	16,00%	53	70,67%	6 455 140 kr	86 069 kr
4 Supergill (US)	30	7	23,33%	19	63,33%	2 565 275 kr	85 509 kr
5 SJ's Photo (US)	75	15	20,00%	50	66,67%	4 473 070 kr	59 641 kr
6 Super Arnie (US)	104	10	9,62%	58	55,77%	6 097 950 kr	58 634 kr
7 Buvetier d'Aunou (F)	43	6	13,95%	25	58,14%	2 468 007 kr	57 396 kr
8 Keepitinthefamily (US)	40	6	15,00%	17	42,50%	2 132 743 kr	53 319 kr
9 Zoot Suit (US)	21	4	19,05%	15	71,43%	1 117 253 kr	53 203 kr
10 Muscles Yankee (US)	21	4	19,05%	14	66,67%	1 105 324 kr	52 634 kr
11 Buzzin Brian (US)	48	4	8,33%	21	43,75%	2 483 156 kr	51 732 kr
12 Juliano Star (F) *	81	34	41,98%	54	66,67%	4 153 812 kr	51 282 kr
13 Cocktail Jet (F)	23	1	4,35%	15	65,22%	1 117 981 kr	48 608 kr
14 Spotlight Lobell (US)	102	10	9,80%	65	63,73%	4 190 547 kr	41 084 kr
15 Viking Kronos (I)	30	11	36,67%	22	73,33%	1 209 455 kr	40 315 kr
16 Trade Balance (US) *	38	2	5,26%	20	52,63%	1 512 075 kr	39 791 kr
17 General November (D)	20	4	20,00%	13	65,00%	778 890 kr	38 945 kr
18 Alf Palema (US)	98	28	28,57%	62	63,27%	3 781 268 kr	38 584 kr
19 Armbr Trick (US) *	48	5	10,42%	24	50,00%	1 784 972 kr	37 187 kr
20 Smasher (US)	69	13	18,84%	34	49,28%	2 449 060 kr	35 494 kr
21 Gobernador (F)	29	3	10,34%	13	44,83%	1 024 351 kr	35 322 kr
22 Jobie Tempest (US)	32	8	25,00%	18	56,25%	1 115 657 kr	34 864 kr
23 Silver Pine (US)	61	2	3,28%	28	45,90%	2 002 677 kr	32 831 kr
24 Turbo Thrust (US)	106	12	11,32%	62	58,49%	3 225 611 kr	30 430 kr
25 Good As Gold	48	9	18,75%	22	45,83%	1 459 515 kr	30 407 kr
26 Lindy's Crown (US)	90	13	14,44%	37	41,11%	2 610 058 kr	29 001 kr
27 Smok'n Lantern (US) *	85	13	15,29%	54	63,53%	2 398 659 kr	28 220 kr
28 Starship Entrprise (US)	93	11	11,83%	51	54,84%	2 583 905 kr	27 784 kr
29 Tap In (US)	75	10	13,33%	33	44,00%	2 000 452 kr	26 673 kr
30 Comets Tail (US)	45	3	6,67%	25	55,56%	1 160 992 kr	25 800 kr
31 Foreign Office (F)	71	16	22,54%	29	40,85%	1 776 488 kr	25 021 kr
32 Zoogin	88	9	10,23%	36	40,91%	2 133 400 kr	24 243 kr
33 Pearsall Hanover (US)	39	7	17,95%	19	48,72%	907 606 kr	23 272 kr
34 Wall Street Banker (US)	81	5	6,17%	33	40,74%	1 815 659 kr	22 416 kr
35 David Raymond (US)	28	2	7,14%	11	39,29%	570 255 kr	20 366 kr
36 Running Sea (US)	63	3	4,76%	30	47,62%	1 241 899 kr	19 713 kr
37 Barbeque (US)	60	3	5,00%	31	51,67%	1 145 000 kr	19 083 kr
38 Tres Solide L	48	1	2,08%	17	35,42%	849 635 kr	17 701 kr
39 Dancer's Victory (US)	58	11	18,97%	26	44,83%	1 004 381 kr	17 317 kr
40 Confident Victory (US)	41	1	2,44%	14	34,15%	686 771 kr	16 751 kr
41 Easy Lover	29	3	10,34%	12	41,38%	480 248 kr	16 560 kr
42 Super Tilly	91	6	6,59%	54	59,34%	1 491 997 kr	16 396 kr
43 Victor Victor (US) *	56	2	3,57%	23	41,07%	910 832 kr	16 265 kr
44 Meadowbr. Lucky (US)	36	1	2,78%	10	27,78%	573 900 kr	15 942 kr
45 Carmody Lobell (US)	54	2	3,70%	18	33,33%	827 609 kr	15 326 kr
46 Giant Chill (US)	94	2	2,13%	38	40,43%	1 406 560 kr	14 963 kr
47 Ride The Night (SF)	81	6	7,41%	31	38,27%	1 086 247 kr	13 410 kr
48 Indian Silver (SF) *	48	3	6,25%	15	31,25%	637 653 kr	13 284 kr
49 Take Chances (US)	21	0	0,00%	9	42,86%	271 957 kr	12 950 kr
50 His Majesty	39	3	7,69%	14	35,90%	494 700 kr	12 685 kr
51 Earthquake (US)	29	2	6,90%	8	27,59%	347 750 kr	11 991 kr
52 Kodac (US) *	36	3	8,33%	16	44,44%	426 972 kr	11 860 kr
53 Gentle Star (N)	42	1	2,38%	13	30,95%	470 000 kr	11 190 kr
54 Progress Value	34	0	0,00%	8	23,53%	360 311 kr	10 597 kr
55 Red Xing (US)	45	2	4,44%	14	31,11%	459 800 kr	10 218 kr
56 Opus Broline	25	2	8,00%	7	28,00%	252 000 kr	10 080 kr
57 Peace On Earth	63	1	1,59%	26	41,27%	574 109 kr	9 113 kr
58 King Lavec	58	1	1,72%	21	36,21%	500 341 kr	8 627 kr
59 Baron Karsk	51	1	1,96%	15	29,41%	405 627 kr	7 953 kr
60 Kosar (US)	26	0	0,00%	4	15,38%	200 160 kr	7 698 kr
61 Deliberate Speed (US)	45	4	8,89%	14	31,11%	318 895 kr	7 087 kr
62 Robur (I)	21	1	4,76%	5	23,81%	147 044 kr	7 002 kr
63 Dylan Lobell (US)	24	0	0,00%	10	41,67%	167 381 kr	6 974 kr
64 Pale Amber	30	0	0,00%	2	6,67%	155 500 kr	5 183 kr
65 Dream Lover	20	1	5,00%	6	30,00%	86 700 kr	4 335 kr
66 A Worthy Lad (CA)	25	1	4,00%	9	36,00%	96 450 kr	3 858 kr
67 Napoletano (US)	22	1	4,55%	2	9,09%	35 750 kr	1 625 kr
68 Meadow Gallant (US)	21	0	0,00%	4	19,05%	1 600 kr	76 kr
Totalt	3445	389	11,29%	1625	47,17%	104 662 810 kr	30 381 kr

* = första årgången

Uppfödarstatistik

30 vinstrikaste uppfödare 2006. Svenska och utl. banor per den 5 maj 2006. Alla startande i Sverige (inkl. exporter) + sv.registrerade hästars starter utomlands - inkl.bonus.

		Antal		Prissumma	
		hästar	Starter		Segrar
1	Ohlsson Nils-Erik, Olsson C & M	1	4	1	5 797 082
2	Menhammar Stuteri AB, Ekerö	134	497	62	5 481 251
3	Lorentzon A-C & Magnusson J-E	80	296	36	2 863 048
4	Knickarps Trav HB, Genarp	5	29	14	2 641 049
5	Olofsson Ronny & Vanja	18	72	7	2 214 377
6	AB Grand Slam, Vara	10	26	5	1 814 952
7	AB Hornline, Västervik	62	224	25	1 806 123
8	Lindh Ulrik & Ylva	54	202	35	1 538 541
9	Bender Karl-Erik, Kvänum	32	118	24	1 368 204
10	Stall Tilly Mg AB, Almunge	20	63	4	1 192 574
11	Teigen Bergslien Siv, Norge	1	3	2	1 150 000
12	Balazsi Stefan, Sjömarken	1	8	3	1 122 022
13	Nilsson Staffan B, Ramkvilla	37	148	16	1 102 020
14	Västerbo Stuteri AB, Heby	37	145	13	1 057 200
15	Boko Stables Sweden AB, Stockholm	40	115	18	1 042 558
16	Erikssunds Trotting AB, Sigtuna	32	102	16	1 031 499
17	Nordensson Bertil & Elisabeth	17	63	8	996 290
18	Nyberg Bengt-Åke & Kjell	23	84	11	889 020
19	Misty Trotting AB, Strängnäs	23	98	5	854 223
20	Silvåkra Gärd AB, Åstorp	7	25	8	839 500
21	Lindqvist Tony, Gyttertorp	5	13	5	827 500
22	Eriksson Ulla & Håkan	8	33	8	820 700
23	Fredriksson Roland & Roger	39	123	9	807 836
24	Hultberg Anders, Hallsberg	19	82	12	777 400
25	Launcher AB, Årsta	23	98	14	697 671
26	Nelén Hans, Nacka	20	65	15	688 432
27	Stall Båtels AB, Visby	28	87	12	642 703
28	Isac Brandberg AB, m fl	2	5	3	614 886
29	Marmion Guy, Frankrike	1	7	2	600 000
30	Prester International AB, Lund	8	48	10	573 350
31	Stall Rak HB, Malmö	2	8	4	558 000
32	Broline International AB, Svenljunga	24	71	10	554 736
33	Karlsson Anders, Vimmerby	3	10	1	545 311
34	Stuteri Kemppi AB, Upplands Väsby	24	84	14	535 056
35	Langå Invest AB, Kalmar	2	12	1	532 825
36	Stall Lupin HB, Kil	3	21	3	513 000
37	Oscarsson Jim, Eskilstuna	7	26	6	512 750
38	Barkevall Fredrik, Kalmar	12	42	5	507 550
39	Lammerding Julius, Tyskland	1	7	2	499 500
40	Brodda Stuteri AB, Skurup	22	82	3	497 610
41	Holm Stuteri i Hudiksvall AB	26	101	6	493 164
42	Mellby Gärd AB, Malmö	8	27	4	483 100
43	Kurant HB, Mölndal	3	15	6	470 000
44	Håleryd AB, Örkelljunga	20	66	8	466 915
45	Pettersson Björn, Karlstad	2	15	5	451 500
46	Almqvist Rolf, Markaryd	1	8	0	450 926
47	Gabrielsson Mats & Nelén Hans	6	29	3	439 574
48	Pettersson Ingemar, Uddebo	6	42	6	438 054
49	Hellefors Trading AB, Göteborg	5	24	4	430 000
50	Princeps AB, Sollebrun	7	39	6	424 746